

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

240	פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם	1
243	שכר רואי החשבון המבקרים	2
244	שכר נושאי משרה בכירה	3
250	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	4
255	תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק	5
257	המבנה הארגוני של הבנק	6
256	רכוש קבוע	7
258	נתונים לגבי מצבת כח האדם בקבוצה	8
258	נתונים לגבי מצבת כח האדם בקבוצה לפי מגזרי פעילות	9
277	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	10
281	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	11
282	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2017-2018 - מידע רב רבעוני	12
283	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	13
283	נספח 5 - מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2017-2018 - מידע רב רבעוני	14

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

ממשל תאגידי

232	חברי הדירקטוריון
236	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית
237	מינויים ופרישות
238	חברי ההנהלה הבכירה ותחומי אחריותם
239	גילוי בדבר המבקר הפנימי
241	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
243	שכר רואי החשבון המבקרים
244	שכר נושאי משרה בכירה
248	עסקאות עם בעלי עניין
251	פרטים על בעלי השליטה בבנק
253	מעורבות ותרומה לקהילה

חברי הדירקטוריון

גב' אירית איזקסון

מר צדיק בינו

מר דוד אסיא

מר גיל בינו

מר זאב בן אשר

מר דב גולדפריינד

מר יוסף הורביץ

ד"ר רונן הראל (החל מיום 10.6.18)

מר יעקב סיט

מר אילן (אילון) עייש

מר מנחם ענבר

מר דניאל פורמן

גב' דליה לב (עד 18.3.18)

גב' פנינה ביטרמן-כהן (עד 3.6.18)

פרטים אודות הדירקטורים של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

שם הדירקטור: גב' אירית איזקסון

יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1.1.2017.

מכהנת כחברה בחבר הנאמנים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב.

מכהנת כיו"ר חוג הידידים של עמותת "ילדים בסיכוי - המועצה לילד החוסה".

כיהנה כיו"ר הדירקטוריון בחברות: ישראל כרמל בע"מ; יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ; אמינית בע"מ; פועלים אקספרס בע"מ.

כיהנה כדירקטור בחברות: בנק הפועלים בע"מ; אריסון החזקות (1999) בע"מ; אריסון השקעות בע"מ; שיכון ובינוי אחזקות בע"מ; אי. די. בי בע"מ; קרן עזריאלי וכחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים.

שם הדירקטור: מר צדיק בינו

דירקטור בבנק מיום 21.9.2003.

מכהן כדירקטור בחברות: בינו אחזקות בע"מ; בינוהון בע"מ; BIGRO Commodities Limited; ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ; דאדא ניהול בע"מ.

כיהן כיו"ר הדירקטוריון בחברה: פז חברת נפט בע"מ.

כיהן כדירקטור בחברות: בינופרי בע"מ; נרוטק בע"מ; ברבינו בע"מ.

שם הדירקטור: מר דוד אסיא

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק מיום 24.12.2012.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברה: איי אנג'לס קראוד בע"מ.

מכהן כדירקטור בחברות: ביוקאץ' בע"מ; איטורו ישראל בע"מ; קמליו בע"מ (לשעבר: מוב-ארט קונסלטינג בע"מ); ידע חברה למחקר ופיתוח בע"מ;

נדיר השקעות בע"מ; נדיר אחזקות מילניום בע"מ; ש. מ. פטנטק בע"מ; אנפורמיה תוכנה בע"מ; קרן לקידום החינוך בישראל מיסודה של קרן לקידום

החינוך ליוצאי עיראק בע"מ; משוב השקעות וטכנולוגיות (1993) בע"מ (לא פעילה); קיסמט השקעות בע"מ; די. בי. מאסטר בע"מ; לנדינג אקספרס

בע"מ וכדירקטור בעמותות: IMPACT; מועצת הנגידים של מכון ויצמן למדע; איגוד תעשיות האלקטרוניקה והתוכנה.

שם הדירקטור: מר גיל בינו

דירקטור בבנק מיום 21.9.2003.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברה: פיבי אחזקות בע"מ.

מכהן כמנכ"ל בחברות: בינו אחזקות בע"מ; ג.ה.ד. השקעות (2006) בע"מ.

מכהן כדירקטור בחברה: Alden Hotel AG.

כיהן כדירקטור בחברה: פז חברת נפט בע"מ.

כיהן כמנכ"ל בחברה: ברבינו בע"מ.

פרטים אודות הדירקטורים של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון (המשך)

שם הדירקטור: **מר זאב בן אשר**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי חוק החברות) בבנק מיום 23.12.2010.

מכהן כדירקטור בחברה: סוקולובסקי לור בע"מ.

מאמן מנהלים.

כיהן כדירקטור בחברה: אקסלנס השקעות בע"מ; כלל תעשיות בע"מ.

שם הדירקטור: **מר דב גולדפריינד**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק מיום 16.7.2015.

מכהן כדירקטור בחברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון בע"מ וכחבר בוועד עמותת ביה"כ משכן דוד.

מכהן כמנכ"ל בחברה: א.ת.ר.ן. ניהול וייעוץ בע"מ.

מכהן כיו"ר ועדת ביקורת של עמותת עמנואל אפוטרופסות ללוקים באיזים מיסודה של אלו"ט.

כיהן כד"ר בחברות: לאומי קארד בע"מ; סקורפיו נדל"ן בע"מ; החברה הכלכלית ראשון לציון בע"מ; ייזום ראשון בע"מ.

כיהן כמנכ"ל: בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ.

כיהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת החשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות בנות בקבוצת הבינלאומי.

שם הדירקטור: **מר יוסף הורביץ**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי חוק החברות) בבנק מיום 15.11.2011.

דירקטור בחברה יוסף הורביץ יעוץ בע"מ וביד ושם רשות הזכרון לשואה ולגבורה.

כיהן כמבקר ראשי בקבוצת בנק לאומי ובתפקידים בכירים אחרים בבנק לאומי.

שם הדירקטור: **ד"ר רונן הראל**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי חוק החברות) בבנק מיום 10.6.2018.

מכהן כמנכ"ל וכדירקטור בחברת רונן הראל בע"מ.

מכהן כדירקטור בחברת שיבולית אחזקות בע"מ.

מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: קנביט פארמסוטיקלס בע"מ; ח. מר תעשיות בע"מ; קרור אחזקות בע"מ; וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ.

חבר סגל ומרצה במרכז האקדמי פרס ומרצה במכללה האקדמית תל אביב יפו.

שם הדירקטור: **מר יעקב סייט**

מכהן כדירקטור בבנק מיום 30.8.2010.

מכהן כמנכ"ל בחברה: פיבי אחזקות בע"מ; וכדירקטור בחברות: סייט ניהול נכסים בע"מ; פנמר בע"מ; חבר בוועד המנהל של עמותת אלי"ע.

כיהן כמנכ"ל ודירקטור בחברה: פיבי בית השקעות בע"מ, כדירקטור בחברה: ריט מגורים ודיוור לישראל בע"מ, כמנכ"ל משותף: בלאומי ושות' חתמים

בע"מ וכמנהל השקעות וסמנכ"ל פיתוח עסקי בחברת ברבינו בע"מ.

שם הדירקטור: **מר אילן (אילון) עייש**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק מיום 10.6.2015.

מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברה: יבול שוקי הון בע"מ.

כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

שם הדירקטור: **מר מנחם ענבר**

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק מיום 10.6.2015.

מכהן כדירקטור בחברות: שיפמן ענבר בע"מ; שיפמן ענבר יועצים בע"מ.

כיהן כמנכ"ל בחברות: ארקין אחזקות; לאומי ושות' ובנק לאומי קנדה.

כיהן כדירקטור בחברות: בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ; בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ; אלרוב (ישראל) בע"מ; קבוצת כרמל בע"מ.

פרטים אודות הדירקטורים של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון (המשך)

שם הדירקטור: מר דניאל פורמן

מכהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק מיום 30.10.2014.
מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברות: גמאסרט בע"מ; ארבע שוקי הון בע"מ.
מכהן כדירקטור בחברות: Cohanzick HY Fund Ltd.; CHYF Ltd.
מכהן כדירקטור ומנכ"ל בחברה: ארבע חברה למימון בע"מ.
מכהן כמנכ"ל משותף בחברה: SARL Palais de la Promenade (צרפת).
חבר בוועד המנהל ויו"ר ועדת הקרנות של האוניברסיטה העברית בירושלים.

שם הדירקטור: גב' דליה לב (עד 18.3.2018)

כיהנה כדירקטור בבנק מיום 24.12.2012.

מכהנת כדירקטור בחברת: בלגל בע"מ.

מכהנת כחברה בחבר הנאמנים של אוניברסיטת תל אביב ושל אוניברסיטת באר שבע.

כיהנה כיו"ר דירקטוריון בחברה: מי אביבים בע"מ.

כיהנה כדירקטור בחברות: פז חברת נפט בע"מ; רשות שדות התעופה; הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; פז בית זיקוק אשדוד בע"מ;
שטראוס גרופ בע"מ.

שם הדירקטור: גב' פנינה ביטרמן-כהן (עד 3.6.2018)

כיהנה כדירקטור חיצוני (לפי חוק החברות) בבנק מיום 3.6.2009.

שימשה כסמנכ"ל ויועצת משפטית בפולאר השקעות בע"מ וכיהנה כדירקטור בחברות הבנות בקבוצת פולאר.

מכהנת כדירקטור בחברות: על דף הנדסה בע"מ; פוליגיר קפיטל בע"מ.

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, ניתן למצוא בתקנה 26 "דירקטוריון הבנק" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018 המתפרסם באתר מגנא של רשות ניירות ערך.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם לחוק החברות התשנ"ט-1999, לפחות אחד מהדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, והיתר יהיו בעלי כשירות מקצועית או בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית (כהגדרת מונחים אלה בחוק). כמו כן, בהתאם להוראת בנק ישראל לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון ולפחות שניים מחברי ועדת הביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בפועל, כל שנים עשר הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון כיום, (ובכללם שלושה דח"צים) הם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת כל חמשת חברי הוועדה הם בעלי המומחיות.

להלן פרטים אודות דירקטורים המכהנים בדירקטוריון הבנק, שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון חברותם בוועדת הביקורת ותאור הרקע המקצועי ו/או ההשכלה, לפיהם יש לראותם כדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית:

- 1. יו"ר הדירקטוריון, גב' אירית איזקסון**, בוגרת כלכלה מורחב באוניברסיטת תל אביב ומוסמכת במינהל עסקים התמחות בחקר ביצועים בבית הספר למנהל עסקים של אוניברסיטת תל אביב. מכהנת כחברה בחבר הנאמנים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. כיהנה כיו"ר הדירקטוריון בחברות: ישראלכרט בע"מ; יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ; אמינות בע"מ; פועלים אקספרס בע"מ. כיהנה כדירקטור בחברות: בנק הפועלים בע"מ; אריסון החזקות (1999) בע"מ; אריסון השקעות בע"מ; שיכון ובינוי אחזקות בע"מ; אי. די. בי בע"מ; קרן עזריאלי ובחברות ציבוריות. כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים.
- 2. מר צדיק בינו**, כיהן כיו"ר דירקטוריון וכמנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכמנכ"ל בנק לאומי לישראל בע"מ. כיהן כיו"ר דירקטוריון פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. דירקטור בחברות.
- 3. מר גיל בינו**, עורך דין, בוגר משפטים ומנהל עסקים ומוסמך במנהל עסקים (EMBA), מכהן כיו"ר פיבי אחזקות בע"מ, החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; מנכ"ל בינו אחזקות בע"מ, דירקטור בחברות.
- 4. מר דוד אסיא**, בוגר בכלכלה ומדעי החברה ומוסמך במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב. מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברה: איי אנג'לס קראוד בע"מ; כדירקטור בחברות: ביוקאץ' בע"מ; קמליו בע"מ; ידע חברה למחקר ופיתוח בע"מ; נדיר השקעות בע"מ; נדיר אחזקות מילניום בע"מ; ש. מ. פטנטק בע"מ; אנפורמיה תוכנה בע"מ; קרן לקידום החינוך בישראל מיסודה של קרן לקידום החינוך ליוצאי עיראק בע"מ; משוב השקעות וטכנולוגיות (1993) בע"מ (לא פעילה); קיסמט השקעות בע"מ; די. בי. מאסטרו; לנדינג אקספרס בע"מ וכדירקטור בעמותות: IMPACT; מועצת הנגידים של מכון ויצמן למדע; איגוד תעשיות האלקטרוניקה והתוכנה.
- 5. מר זאב בן אשר**, (דח"צ, חבר בוועדת ביקורת); בעל תואר שני (MBA) במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב; תעודת סיום בתוכנית מתקדמת לניהול מנהל עסקים באוניברסיטת הארווארד. כיהן כחבר הנהלה בבנק הפועלים ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: אקסלנס השקעות בע"מ; כלל תעשיות בע"מ. מאמן מנהלים.
- 6. מר דב גולדפריינד**, (חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון, בוגר חשבונאות וכלכלה ומוסמך במינהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב. מכהן כמנכ"ל בחברה: א.ת.ר.ן. ניהול וייעוץ בע"מ. מכהן כדירקטור בחברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים התיכון בע"מ. מכהן כיו"ר ועדת ביקורת של עמותת עמנואל אפטרופסות ללוקים באוטיזם מיסודה של אלו"ט. כיהן כדח"צ בחברות: החברה הכלכלית ראשון לציון בע"מ; ייזום ראשון בע"מ; לאומי קארד בע"מ; סקורפיו נדל"ן בע"מ. כיהן כמנכ"ל: בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ. כיהן כמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת החשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות בנות בקבוצת הבינלאומי.
- 7. מר יוסף הורביץ**, (דח"צ, יו"ר ועדת ביקורת), עו"ד, בוגר (LLB) במשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים (השלוחה בתל אביב); מכהן כדירקטור ביד ושם רשות הזכרון לשואה ולגבורה; כיהן במשך כ-15 שנה כמבקר הפנימי הראשי וחבר הנהלה בבנק לאומי לישראל בע"מ ולפני כן כיהן בתפקידים בכירים שונים בבנק לאומי.
- 8. ד"ר רוני הראל**, (דח"צ, חבר בוועדת ביקורת); בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות מימון מאוניברסיטת תל אביב. בעל תואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. כיהן כדירקטור חיצוני ביובנק בע"מ. מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: קנביט פארמסוטיקלס בע"מ; ח. מר תעשיות בע"מ; קרור תעשיות בע"מ; וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ.
- 9. מר יעקב סיט**, עורך דין, בוגר (LLB) במשפטים, בעל תואר ראשון (BA) בכלכלה באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים (מוסמך במימון) (MBA) במרכז הבינתחומי הרצליה. מכהן כמנכ"ל פיבי אחזקות בע"מ וכדירקטור בחברות. כיהן כמנכ"ל ודירקטור: פיבי בית השקעות בע"מ, כיהן כמנכ"ל משותף; בלאומי ושות' חתמים בע"מ וכמנהל השקעות וסמנכ"ל פיתוח עסקי בחברה: ברבינו בע"מ.
- 10. מר אילן (אילון) עייש**, (חבר בוועדת ביקורת), רואה חשבון; בוגר כלכלה וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברה: יבול שוקי הון בע"מ. כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.
- 11. מר מנחם ענבר**, בוגר (B.A.) במדעי החברה ומוסמך (M.A.) במשפטים באוניברסיטת בר אילן. כיהן כמנכ"ל בחברות: ארקין אחזקות; לאומי ושות' ובנק לאומי קנדה. כיהן כדירקטור בחברות: בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ; בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ; אלרוב (ישראל) בע"מ; קבוצת כרמל בע"מ.

12. **מר דניאל פורמן**, בוגר כלכלה וסטטיסטיקה באוניברסיטה העברית בירושלים, מוסמך (MBA) במנהל עסקים ב-INSEAD צרפת. מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברות: גמאסרט בע"מ; ארבע שוקי הון בע"מ. מכהן כדירקטור בחברות: Cohanzick HY Fund Ltd. CHYF Ltd. מכהן כדירקטור ומנכ"ל בחברה: ארבע חברה למימון בע"מ. מכהן כמנכ"ל משותף בחברה: SARL Palais de la Promenade. חבר בוועד המנהל ויו"ר ועדת הקרנות של האוניברסיטה העברית בירושלים.

דירקטוריון הבנק קיים בשנת 2018 32 ישיבות מליאה ו-51 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

בתחילת שנת 2018 אימץ דירקטוריון הבנק, בהתאם לתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301, מדיניות לפיה משך הכהונה המקסימלי של יו"ר דירקטוריון הבנק יהיה 12 שנים, אלא אם התקיימו, לדעת הדירקטוריון, נסיבות שבהן סיום הכהונה באותו מועד עלול לפגוע באינטרס חיוני של הבנק.

מינויים ופרישות

ביום 18 במרס 2018, פרשה הגב' דליה לב מכהונתה כדירקטורית בבנק. דירקטוריון הבנק מודה לגב' דליה לב על תרומתה לעבודת הדירקטוריון וועדותיו.

ביום 3 ביוני 2018, הסתיימה כהונתה של גב' פנינה ביטרמן-כהן בבנק במלאת תשע שנות כהונה כדירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות. דירקטוריון הבנק מודה לגב' פנינה ביטרמן-כהן על תרומתה לעבודת הדירקטוריון וועדותיו.

ביום 10 ביוני 2018, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של ד"ר רונן הראל לדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות לתקופה של 3 שנים.

חברי הנהלת הבנק*

מנהל כללי	גב' סמדר ברבר-צדיק
משנה למנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	מר אילן בצרי
סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים	מר יוסי לוי
סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	מר יורם סירקיס
סמנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי	מר נחמן ניצן
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי (CRO) וראש החטיבה לניהול סיכונים	מר בנצי אדירי
סמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית	גב' יעל רונן
סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	גב' אלה גולן
סמנכ"ל, ראש המערך הפיננסי	מר אביאל שטרנשוס
סמנכ"ל, ראש מערך פאג"י	מר ינון שויקה
מר אביעד בילר, עו"ד	מזכיר כללי
KPMG סומך חייקין, רו"ח	רואי החשבון המבקרים של הבנק

* פרטים נוספים על חברי ההנהלה הבכירה, ניתן למצוא בתקנה 26א' "נושאי משרה בכירה בבנק" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018 המתפרסם באתר מגנא של רשות ניירות ערך.

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטי המבקרת הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח, חברת הנהלה, מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מחודש מאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל החברות הבנקאיות בקבוצת הבנק. בחברות הבנות הלא בנקאיות מונו מנהלים ממערך הביקורת הפנימית כמבקרים ראשיים. המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת תל אביב. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והיתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי. המבקרת הפנימית הראשית הינה עובדת הבנק ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146(ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית (התשנ"ב - 1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הביקורת ביום 15 במרס 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 22 במרס 2011. הממונה בארגון על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע עד חמש שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק, לרבות החברות הבנות בישראל. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאשרת על ידי הדירקטוריון. תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק והחברות הבנות שלו עמד במהלך שנת 2018 על כ-54 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב שנתית, וכולל מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הוראת ניהול בנקאי תקין 307 מסדירה את נושא פונקציית הביקורת הפנימית בתאגידים הבנקאיים בהתאמה למסגרת העבודה של באזל, תוך חתירה לחיזוק עקרונות הממשל התאגידי. ההוראה מסדירה, בין היתר, את תפקידי הפונקציה, היקף פעילותה, שיטות עבודתה והדיווחים שעליה להעביר. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים. הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקרת הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. יודגש כי, גם בביצוע ביקורת בחברות הבנות בארץ ניתנה גישה מלאה כאמור.

דין וחשבון המבקרת הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים לחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין, נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק.

יו"ר ועדת הביקורת, קובע בהתייעצות עם המבקרת הפנימית הראשית, אלו דוחות ביקורת יוצגו בשלמותם לדיון בוועדת הביקורת. בנוסף, מוגש לחברי ועדת הביקורת הדיווח החודשי של הביקורת הפנימית הכולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו בחודש שחלף, והם רשאים לעיין בכל דוח ביקורת שהם מוצאים לנכון ולבקש מהיו"ר להציגו לדיון בשלמותו בוועדת הביקורת. כמו כן, דוחות ביקורת משמעותיים מובאים לדיון בדירקטוריון ו/או בוועדה לניהול סיכונים וזאת בהתייעצות עם היו"ר.

הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח חודשי, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי.

הדיווח החודשי מוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, דיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת ותמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית.

לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דוח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2017 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 27 במרס 2018. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2018 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17 בספטמבר 2018. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2018 ידון במהלך חודש אפריל 2019. עסקאות מהותיות שבוצעו במהלך שנת 2018 נבחנו על ידי הביקורת הפנימית לרבות הליכי אישור.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרת הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

להלן פירוט היקף התשלומים למבקרת הפנימית הראשית ורכיביהם (באלפי ש"ח) - לפי הפירוט הנדרש בטבלת מקבלי השכר הגבוה בבנק:

שנת		
2017	2018	
981	1,189	משכורת ומענקים
254	292	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשות, בטוח לאומי והטבות נוספות
67	73	שווי הטבות
1,302	1,554	סך הכל שכר והוצאות נלוות

תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן. בהתאם להוראות SOX 302, מידי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים. בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק ובוועדת הגילוי בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, כל חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חבריה הנם בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל כל חברי הדירקטוריון, וכל חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים חמישה דירקטורים כמפורט להלן:

- מר יוסף הורביץ**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהן במשך כ-15 שנה כמבקר הפנימי הראשי וחבר הנהלה בבנק לאומי לישראל בע"מ ולפני כן כיהן בתפקידים בכירים שונים בבנק לאומי.
- מר זאב בן אשר**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר שני (MBA) במינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב; תעודת סיום בתוכנית מתקדמת לניהול באוניברסיטת הארווארד. כיהן כחבר הנהלה בבנק הפועלים ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות אקסלנס השקעות בע"מ, כלל תעשיות בע"מ; מאמן מנהלים.
- מר דב גולדפריינד**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירותו של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כמנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, כסמנכ"ל חבר הנהלה והחשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות.
- ד"ר חנון הראל**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר ראשון בכלכלה, תואר שני (MBA) במנהל עסקים התמחות מימון מאוניברסיטת תל אביב. בעל תואר שלישי (PhD) במדעי הניהול התמחות יזמות וחדשנות מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. כיהן כדירקטור חיצוני ביובנק בע"מ. מכהן כדירקטור חיצוני בחברות: קנביט פארמסוטיקלס בע"מ; ח. מר תעשיות בע"מ; קרור תעשיות בע"מ; וואן טכנולוגיות תוכנה בע"מ.
- מר אילן (אילון) עייש**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כדירקטור חיצוני (לפי הוראות נוהל בנקאי תקין) בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברת יבול שוקי הון בע"מ.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה מיום 19 בפברואר 2019, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, בישיבתה מיום 26 בפברואר 2019 דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

בנוסף, ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטות הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 26 בפברואר 2019 בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדירקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 12 במרס 2019, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 27 בפברואר 2019, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציגה המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

שכר רואי החשבון המבקרים (1)(2)(3)
(באלפי ש"ח)

הבנק		המאוחד		
שנת 2017	שנת 2018	שנת 2017	שנת 2018	
5,269	5,268	7,879	7,886	עבור פעולות הביקורת ⁽⁴⁾ :
-	-	1,768	267	רואי החשבון המבקרים
5,269	5,268	9,647	8,153	רואה חשבון מבקר אחר
				סך הכל
-	-	-	-	עבור שירותים הקשורים לביקורת ⁽⁵⁾ :
				רואי החשבון המבקרים
715	1,069	715	1,069	עבור שירותי המס:
				רואי החשבון המבקרים
1,163	1,126	1,366	1,337	שירותים אחרים:
-	-	1,381	-	רואי החשבון המבקרים
1,878	2,195	3,462	2,406	רואה חשבון מבקר אחר
				סך הכל
7,147	7,463	13,109	10,559	סך הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

(2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידיים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי.

(5) Audit related fees, כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות.

שכר נושאי משרה בכירה
(באלפי ש"ח)

שנת 2018						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	הטבה ⁽³⁾
אירית איזקסון	יו"ר הדירקטוריון	100%	-	2,105	-	135
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי	100%	-	2,386	492	117
דורון כליף	סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה העסקית בבנק אוצר החייל	100%	-	952	47 ⁽²⁾	57
עופר סלפטר	סמנכ"ל, חשבונאי ראשי בבנק אוצר החייל	100%	-	771	41 ⁽²⁾	53
יעקב קונורטוב	קצין ציאות	100%	-	610	113 ⁽²⁾	50
יוסי לוי	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים	100%	-	1,396	251	81
רון גריסרו	מנכ"ל מתף	100%	-	1,142	227	72
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,265	257	75
אילן בצרי	משנה למנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,323	232	76

שנת 2017						
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק ⁽⁷⁾	הטבה ⁽³⁾
אירית איזקסון	יו"ר הדירקטוריון	100%	-	2,085	-	118
סמדר ברבר-צדיק	מנהל כללי	100%	-	2,305	-	139
שולי גרבורג	מנהל כללי פיבי שוויץ ⁽⁸⁾	100%	-	1,543	-	-
אילן בצרי	משנה למנכ"ל, ראש החטיבה העסקית	100%	-	1,356	100	79
יוסי לוי	סמנכ"ל, ראש חטיבת משאבים	100%	-	1,391	-	86
יורם סירקיס	סמנכ"ל, ראש החטיבה לניהול נכסי לקוחות	100%	-	1,267	120	77
אלה גולן	סמנכ"ל, ראש החטיבה הבנקאית	100%	-	1,021	100	73

- (1) לא כולל מס שכר.
- (2) סכום המענק טרם אושר על ידי הגורמים המתאימים. הסכום שנרשם משקף את החלק הרלוונטי בהפרשה הכללית בדוחות הכספיים.
- (3) שווי הטבות שונות (כולל שווי רכב, שווי טלפון נייד, שווי ביטוחי בריאות ועוד).
- (4) כולל הפסד (רווח) בשל חישובים אקטואריים מעודכנים בגין התחייבות הבנק.
- (5) לא כולל הפקדות והפרשות לפיצויי פטורין ותגמולים (לרבות אובדן כושר עבודה) על פי דין, אשר לא נכללות בהגדרות "תגמול" לצורך חישוב סכום ההתקשרות בסעיף 2(א) לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידי פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016.
- (6) כולל הלוואות ומשכנתאות שניתנו לנושאי המשרה הבכירה בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהן נקבעו על פי קריטריונים אחידים.
- (7) בשנת 2017 נרשמה הפרשה כללית למענק מיוחד, שלא יוחסה ספציפית לנושא משרה בכירה. בהתאם לסעיף 5.3 למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, בחודש מאי 2018 אושר מענק למספר נושאי משרה עבור תרומתם לבנק בשנת 2017. בהתאם לכך, נתוני שנת 2017 הוצגו מחדש.
- (8) עד 31 בדצמבר 2017.

הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾	תשלומים אחרים	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽¹⁾⁽⁵⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽¹⁾	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, מענק יובל, ביטוח לאומי והטבות נוספות ⁽⁴⁾
-	-	2,376	2,566	-	326
-	-	3,045	3,422	-	427
795	-	2,432	2,587	-	1,531
8	-	2,101	2,247	-	1,382
950	-	2,168	2,234	-	1,461
3,157	-	1,793	1,877	-	149
285	-	1,636	1,794	24	329
-	-	1,787	1,748	-	151
3	-	1,789	1,738	-	107

הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾	תשלומים אחרים	סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול ⁽¹⁾⁽⁵⁾	סך הכל שכר והוצאות נלוות ⁽¹⁾	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	תגמולים, פיצויים, פנסיה הסתגלות, קרן השתלמות, חופשה, מענק יובל, ביטוח לאומי והטבות נוספות ⁽⁴⁾
-	-	2,306	2,636	-	433
-	-	2,497	2,862	-	418
-	-	1,873	2,080	-	537
29	-	1,692	2,080	-	545
3,231	-	1,595	1,865	-	388
-	-	1,649	1,916	-	452
453	-	1,323	1,582	34	354

הערות:

- א. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.
- ב. לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק כפי שאושרה באסיפה הכללית של הבנק מיום 23 בפברואר 2017, ראו דיווח מידי של הבנק מיום 18 בינואר 2017 (מספר אסמכתא- 2017-01-006415) ולדיווח המשלים מיום 14 בפברואר 2017 (מספר אסמכתא - 2017-01-016098).

גב' אירית איזקסון מונתה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 1 בינואר 2017. לתאור הסכם העסקתה של גב' אירית איזקסון - ראה באור 1.33.ו.2) לדוחות הכספיים.

גב' סמדר ברבר-צדיק - מועסקת בבנק מיום 9 בינואר 2005 ומכהנת כמנכ"ל הבנק מיום 19 במרס 2007. לתאור תנאי העסקתה של גב' ברבר-צדיק - ראה באור 1.33.ו.1) לדוחות הכספיים.

מר אילן בצרי - מועסק בבנק מיום 4 באוקטובר 1978 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 באוקטובר 2000 לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר בצרי לפיצויי פיטורין רגילים בגובה 100% משכרו האחרון. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתו. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום. משכורתו של מר בצרי צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2017 ואילך, בין היתר, למר בצרי, ראו הדיווח המיידני של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 הנזכר לעיל.

מר יוסי לוי - למר לוי הסכם עבודה אישי עם מתן והינו מושאל לבנק. מר לוי החל לעבודתו במתן ביום 1 באפריל 1979 והסכם העבודה האישי הנוכחי בתוקף מיום 1 בספטמבר 1980. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים. עם סיום העסקתו, זכאי מר לוי לפיצויי פיטורין רגילים בגובה 100% משכרו האחרון. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בביטוח המנהלים אליו הפריש מתן כספים לטובתו. במקרה של פיטורים יהיה זכאי מר לוי לתקופת הסתגלות של חודש בתשלום. משכורתו של מר לוי צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2017 ואילך, בין היתר, למר לוי, ראו הדיווח המיידני של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 הנזכר לעיל.

מר יורם סירקיס - מועסק בבנק מיום 9 בפברואר 1993 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 20 במרס 2007 לתקופה קצובה עד יום 20 במרס 2010. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה בה כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר יורם סירקיס לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכרו אחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתו. בהתאם למדיניות התגמול לנושאי המשורה בבנק, ככל שהעסקתו תסתיים שלא ביוזמת הבנק, הסכום הנובע מהמכפלה בין: (א) 200% משכרו אחרון לפני החתימה על ההסכם האישי לבין 100% משכרו האחרון, ככל שהינו חיובי; ו-(ב) מספר שנות עבודתו בבנק מיום 1 בינואר 2017 ועד למועד סיום העסקתו בבנק - ייחשב כתגמול בגין סיום העסקה המסווג כתגמול משתנה והזכאות אליו והסדרי הפריסה של תשלומיו יהיו בהתאם לקבוע במדיניות התגמול. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום. משכורתו של מר יורם סירקיס צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2017 ואילך, בין היתר, למר סירקיס, ראו הדיווח המיידני של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 הנזכר לעיל.

גב' אלה גולן - מועסקת בבנק מיום 16 בינואר 1994 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בדצמבר 2013 לתקופה בלתי קצובה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית הגברת אלה גולן לפיצויי פיטורין רגילים בגובה 100% משכרה האחרון עבור תקופת העסקתה בבנק עד ליום 1 בינואר 2018, כאשר עבור התקופה שלאחר מכן תהא זכאית לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק, מהם שלושה חודשים בתשלום. משכורתה של גב' גולן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2017 ואילך, בין היתר, לגב' גולן, ראו הדיווח המיידני של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 הנזכר לעיל.

מר יעקב קונרטוב - מועסק בבנק מיום 2 בינואר 1980 בהתאם להסדרים הקיבוציים בבנק.

מר קונרטוב צפוי לסיים את העסקתו בבנק ביום 31 במרס 2019, בעקבות הכללתו בתכנית פרישה מרצון למנהלים ולמורשי חתימה.

עם סיום עבודתו יהיה זכאי לפיצויים מוגדלים בהתאם לתכנית כאמור (ראו דיווח מידי של הבנק מיום 5 בספטמבר 2018 ובמספר אסמכתא - 01-082606-2018).

מר רון גריסרו - החל את העסקתו במתף ביום 4 ביוני 2017 בהסכם אישי לתקופה קצובה של שלוש שנים, שלאחריה יימשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה. במהלך התקופה הקצובה רשאי הבנק לסיים את העסקתו של מר גריסרו בכפוף לתשלום בגין יתרת התקופה הקצובה של מלוא השכר, ההפרשות לביטוח מנהלים וקרן השתלמות וסכום שנקבע בהסכם עבור תנאים נלווים. במהלך התקופה הבלתי קצובה כל צד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים.

עם סיום העסקתו יהיה זכאי מר גריסרו לפיצויי פיטורים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין.

תקופת הגבלת התחרות הינה שישה חודשים מיום סיום עבודתו במתף, מהם שלושה חודשים בתשלום.

משכורתו של מר גריסרו צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן.

מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק הוחלה על מר גריסרו כמנכ"ל מתף.

לפרטי אופן קביעת המענק השנתי בגין שנת 2017 ואילך, בין היתר, למר גריסרו, ראו הדיווח המידי של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 הנזכר לעיל.

מר דורון כליף - הועסק באוצר החייל מיום 4 במאי 1986, בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי, בתוקף מיום 1 באפריל 2002 לתקופה בלתי קצובה. בעקבות המיזוג בין הבנק לבין אוצר החייל, החל מיום 1 בינואר 2019 עבר להיות מועסק בבנק בהסכם קיבוצי.

עם סיום העסקתו בבנק, ועבור תקופת העסקתו באוצר החייל, זכאי מר כליף לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרו האחרון באוצר החייל בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו או ערך פדיון הפיצויים, כגובה ביניהם, לפיצויי פיטורים נוספים בשיעור של 100% משכרו האחרון באוצר החייל ולפדיון ימי מחלה שצבר בתקופת העסקתו בהסכם קיבוצי באוצר החייל.

עבור תקופת העסקתו בבנק יהיה זכאי לפיצויי פיטורין לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. במקרה של פיטורים מהבנק יהיה זכאי לתקופת הסתגלות של שישה חודשים מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת. סיום העסקה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

מר עופר סלפטר - הועסק באוצר החייל מיום 1 בפברואר 1987, בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בינואר 2008 לתקופה בלתי קצובה. בעקבות המיזוג בין הבנק לבין אוצר החייל, יסיים את העסקתו בבנק ביום 31 במרס 2019.

עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר סלפטר לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרו האחרון בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו או ערך פדיון הפיצויים, כגובה ביניהם, לפיצויי פיטורין נוספים בשיעור של 100% משכרו האחרון, לפדיון ימי מחלה שצבר בתקופת העסקתו בהסכם קיבוצי באוצר החייל ולתקופת הסתגלות של שישה חודשים.

גב' שולי גרבורג - כיהנה כמנכ"ל פיבי שוויץ והועסקה בהסכם אישי החל מיום 1 בדצמבר 2012 עד ליום 31 בדצמבר 2017.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מתקשר או עשוי להתקשר מעת לעת בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם בעלי שליטה או קרוביהם או עם תאגידים אשר בעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי לגביהם (להלן - "בעלי שליטה").

בהתאם לתיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, משנת 2008 (להלן - "תקנות ני"ע"), תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו, וזאת למעט בקשר לעסקאות מסוג שנקבע בדוחות הכספיים האחרונים, כי הן זניחות כמשמעות המונח בתקנה 41(א)(6)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

הוראה דומה חלה גם על דיווח לגבי עסקאות כאמור בדוח התקופתי. הואיל ועל בנקים לא חלות התקנות האמורות בדבר עריכת דוחות כספיים שנתיים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים ולעניין מתכונת הגילוי. בהתאם לסיכומים בין איגוד הבנקים לבין רשות ניירות ערך, קיבלו הבנקים פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שנקבעו על ידי הבנקים קריטריונים לעסקאות חריגות וזניחות. בעקבות פניה זו ושיבות שנערכו בעקבותיה, הנחתה הרשות את הבנק לתת גילוי בתשקיף הבנק ולאחר מכן בדוחות השנתיים, במתכונת המפורטת להלן:

- לעניין עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה שאינן עסקאות חריגות, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי על יתרות האשראי ויתרות הפקדונות, על פי המתכונת המופיעה בטבלה בסוף פרק זה להלן.
 - בטבלת האשראי יפוצל הגילוי בין יתרת האשראי של בעל השליטה לבין יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר). האשראי לכל תאגיד מדווח הקשור לבעל השליטה, ינתן ברמת התאגיד המדווח, במאוחד.
 - לאור האמור, קבעה ועדת הביקורת של הבנק קריטריונים להיותן של עסקאות כאמור חריגות או שאינן חריגות או להיותן של עסקאות כאמור זניחות, בקשר לעסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן.
- הקריטריונים יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק. יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.
- בהתאם לתיקון נוסף של תקנות ניירות ערך משנת 2015 (בתוקף מינואר 2016), בוטלה החובה לפרסם דיווח מידי על עסקאות כאמור, ונותרה החובה למסור לגביהן דיווח בדוח התקופתי בלבד.
- בהתאם לאמור, ולעניין עסקאות בנקאיות, מפרסם הבנק את הדיווח המפורט בסוף פרק זה להלן.

לעניין עסקה שאינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

- עסקה חד פעמית לרכישת שירותים או מוצרים מבעל שליטה או עסקה כאמור שלבעל שליטה יש בה עניין אישי שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו להלן) או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. יובהר כי האמור לעיל לא יחול על התקשרות עם בעל שליטה או קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו.
- לעניין זה, הגדרת המונח "הסכום המזערי" תהיה כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין בעניין "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים".
- עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה עניין אישי בהן, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
- עסקאות של השכרת שטחים לבעל השליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
- כל עסקה אחרת שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי או שסך העסקאות מסוגה לשנה הקלנדרית לא יעלה על הסכום המזערי.

לעניין עסקה שהינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

1. עסקה המתבצעת כאשר סכום החבות או כשתוצאה ממנה סכום החבות אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו לעיל).
2. כל עסקה אחרת, שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי.

על עסקאות שאינן בנקאיות ושאין זניחות יימסר דיווח מידי ככל שנדרש בתקנות ניירות ערך.

בנוסף לאמור יצוין כי לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה ויודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרה שקבע הבנק לעניין תקנות ני"ע כאמור לעיל.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין

בהתאם לסעיף 117(א1) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות") אשר תוקן במסגרת תיקון מס' 16 לחוק החברות, הוטל על ועדת הביקורת להחליט על יסוד נימוקים שיפורטו לגבי עסקאות של הבנק עם נושאי משרה בו או עסקאות של נושאי משרה יש בהן עניין אישי ולגבי עסקאות של הבנק עם בעל השליטה או לעסקאות של בעל השליטה יש בהן עניין אישי, האם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות. עוד קובע סעיף 117(א1), כי ועדת הביקורת רשאית להחליט כאמור לגבי סוג של פעולות או עסקאות, לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש. בהתאם לאמור, וועדת הביקורת של הבנק קבעה אמות מידה, וכן קבעה כי אחת לשנה יתקיים דיון לקביעה או אישור מחדש של אמות המידה. אמות המידה נקבעו על פי קריטריונים כמותיים וכן נקבע כי עסקה שאינה חריגה היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק. ועדת הביקורת קבעה אמות מידה לעניין בחינת תנאי השוק.

הקריטריונים שנקבעו יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק. הקריטריונים האמורים לא יחולו בקשר לעסקאות של הבנק עם תאגידים בשליטתו. כמו כן הובהר, כי הקריטריונים אינם נוגעים לעניין אישור תנאי העסקה וכהונה בבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.

בחודש ינואר 2014 נכנסו לתוקפם סעיפים 117(ב1) ו-117(א2) לחוק החברות, במסגרת תיקון עקיף לחוק החברות שנכלל בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013. בהתאם לסעיפים האמורים נדרשת ועדת הביקורת לקבוע לגבי עסקאות עם בעל שליטה או אשר לבעל שליטה יש בהן עניין אישי, אף אם אינן עסקאות חריגות, חובה לקיים הליך תחרותי, בפיקוחה של הוועדה או מי שתקבע לעניין זה ולפי אמות מידה שתקבע, או לקבוע כי יקוימו הליכים אחרים שתקבע ועדת הביקורת, בטרם התקשרות בעסקאות כאמור, והכל בהתאם לסוג העסקה, ורשאית היא לקבוע לעניין זה אמות מידה אחת לשנה מראש. כמו כן, בהתאם לסעיפים האמורים, נדרשת ועדת הביקורת לקבוע את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות, ובכלל זה לקבוע סוגי עסקאות כאמור שיהיו טעונות את אישורה של ועדת הביקורת.

ועדת הביקורת אישרה אמות מידה בכל הנוגע לחובה לקיים הליך תחרותי בהתאם לסעיף 117 (ב1) לחוק החברות וכן את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות בהתאם לסעיף 117 (א2) לחוק החברות.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות

(כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין)).

התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות"):

1. ביום 20 בדצמבר 2018, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לקראת סיומה של עסקת מסגרת מחודש יוני 2014 ולאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בעניין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:

- אישור פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה" לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 בינואר 2019 ("תקופת הביטוח") באמצעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "חברות הקבוצה"), אשר תחול לגבי נושאי המשרה, כפי שיהיו ו/או שיהיו בבנק ו/או בחברות הקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.

- אישור מראש להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח כאמור לעיל עבורו ועבור חברות הקבוצה לאחר תום תקופת הביטוח ועד לתקופה של 6 שנים, ממועד תחילת תקופת הביטוח, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות המקוריות ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו על נושאי המשרה, כפי שיהיו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.

ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות וכן החלטה לפי סעיף 267 לחוק החברות כתיקון לסעיף 8.2 של מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לעניין המנגנון לחידוש הביטוח, למשך תקופה של מדיניות התגמול הקיימת בבנק, אשר פרטיה פורסמו בדיווח מיידי מיום 14 בפברואר 2017 מס' אסמכתא 01-016098-2017, כאמור בתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות, אשר יאפשרו את חידוש פוליסת הביטוח גם ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי השליטה בבנק ו/או קרוביהם וכן ביחס למנכ"ל גם בהתאם לתקנות 1(3), 1(5), 1 א ו-1 ב1 לתקנות ההקלות.

- אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו אשר תבחרנה להשתתף בפוליסת הביטוח החל מיום 1 בינואר 2019 ולמשך 6 שנים. ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1 (3) בתקנות ההקלות.

המסגרת לתנאי הפוליסה לתקופת הביטוח וכן התנאים לחידוש הפוליסה לאחר תום תקופת הביטוח בגדר עסקת המסגרת ומדיניות התגמול ואופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו, מפורטים בדיווח מידי של הבנק לעניין אישור עסקת המסגרת מיום 6 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 104838-01-2018) והאמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה, כשגבול האחריות שנקבע בפוליסה לתקופת הביטוח לבנק ולחברות הקבוצה עומד על 110 מיליון דולר ארה"ב.

2. ביום 30 באוקטובר 2017 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, את המשך העסקתה של הגברת יהודית דגן, שהינה "קרוב של בעל השליטה" בבנק, כפקידה באגף לתפעול בנקאי במתף-מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - "מתף"), חברה בת בבעלותו ובשליטתו המלאה של הבנק, לתקופה של עד 3 שנים נוספות שתחילתה ביום 30 באוקטובר 2017 (המועד בו חלפו 3 שנים ממועד אישור המשך העסקתה הקודם על ידי האסיפה הכללית משנת 2014) או עד לפרישתה לגמלאות, לפי המוקדם, וזאת בתנאי ההעסקה הקיימים של גב' דגן, המתבססים על הסדרי עבודה קיבוציים. כמו כן, אושרו שינויים אפשריים מסויימים בתנאי ההעסקה, כמקובל וסביר בהעסקת עובד בבנק ובמתף, בעלי ותק ודרגה של הגב' דגן והכל כמפורט באישור העסקה. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי של הבנק מיום 19 בספטמבר 2017 (מס' אסמכתא 094239-01-2017), הנכלל כאן על דרך ההפניה.

3. ביום 19 בספטמבר 2017 אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1 בתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים מקרב בעלי השליטה בבנק, כמפורט בדיווח מידי של הבנק מיום 19 בספטמבר 2017 (094248-01-2017) הנכלל כאן על דרך ההפניה. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, כפי שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 23 בפברואר 2017, ואשר פרטיה לעניין גמול לכלל הדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדיווח מידי של הבנק מיום 14 בפברואר 2017 (מס' אסמכתא 016098-01-2017) הנכלל כאן על דרך ההפניה.

4. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות דירקטורים מבעלי השליטה בבנק, כמפורט בראור 25.ג. לדוחות הכספיים).

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. לפירוט יתרות ותמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ראה גם באור 33 לדוחות הכספיים.
2. הקבוצה, רוכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אשר בו משתתפת גם פיבי אחזקות וכולל אף דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם.
3. מתן פטור מאחריות לדירקטורים ונושאי משרה המכהנים ושיכחנו מעת לעת בבנק על פי אישור האסיפה הכללית של הבנק משנת 2004 וכמפורט בראור 25.ג. לדוחות הכספיים. יצוין כי הבנק לא הביא מחדש לאישור האסיפה הכללית הענקת כתבי פטור לדירקטורים מבעלי השליטה, שהוענקו בשנת 2004.
4. בנוסף, הבנק והחברות הבנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
5. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	ערביות שניתנו על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	ערביות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	יתרת אשראי שלא נוצלה	סך הכל חבות כספית מאזנית	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	השקעה באגרות חוב	אשראי	באלפי ש"ח
429	-	-	317	112	-	-	112	חביות של אחרים ⁽¹⁾
527	-	-	450	77	-	-	77	31 בדצמבר 2018
								31 בדצמבר 2017

31 בדצמבר 2017		31 בדצמבר 2018	
יתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	יתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן
	באלפי ש"ח		באלפי ש"ח
91,991	12,265	27,461	10,928

פקודות של אחרים⁽¹⁾

(1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
(2) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

רכישת השליטה בפיבי ובבנק בשנת 2003 והיתר בנק ישראל

ביום 19 בספטמבר 2003 רכשו בינוהון בע"מ וקבוצת ליברמן האוסטרלית מניות פיבי באופן שבינוהון שבשליטת מר צדיק בינו החזיקה כ-28.54% מזכויות בהון בפיבי וכ-50.59% מזכויות ההצבעה וקבוצת ליברמן החזיקה 23.35% מהזכויות בהון ו-20% מהזכויות בהצבעה (בחלקים שווים באמצעות אינסטנז הולדינגס בע"מ שבשליטת ה"ה מיכאל והלן אבלס מאוסטרליה ודולפין אנרגיות בע"מ, שבשליטת ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן מאוסטרליה, כולם באמצעות שרשרת גופים אוסטרליים). בין הרוכשים קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה במסגרתו נקבעו הסדרים שונים בנוגע לאחזקותיהם בגרעין השליטה בפיבי ובעקיפין בבנק, הכוללים למיטב ידיעת הבנק, בין השאר:

1) בכפוף לכל דין, הסדר למינוי דירקטורים בפיבי ובבנק; בקשר לדירקטוריון פיבי - נקבע כי ימנה לפחות תשעה דירקטורים: חמישה דירקטורים או יותר שיומלצו על ידי בינוהון, דירקטור אחד שיומלץ על ידי אינסטנז הולדינגס, דירקטור אחד שיומלץ על ידי דולפין אנרגיות ושני דירקטורים חיצוניים שיומנו לפי המלצת בינוהון לאחר היוועצות באינסטנז הולדינגס ובדולפין אנרגיות. בקשר לדירקטוריון הבנק נקבע כי הצדדים יפעלו כך שדירקטוריון הבנק ימנה לפחות 11 דירקטורים, שפיבי תתמוך במינוי חמישה דירקטורים שיומלצו על ידי בינוהון, דירקטור אחד שיומלץ על ידי אינסטנז הולדינגס ודירקטור אחד שיומלץ על ידי דולפין אנרגיות, וכי הדירקטורים החיצוניים בבנק יבחרו בהסכמה וכן נקבע הסדר במקרה שאין הסכמה כאמור;

2) בנוגע להשתתפות הצדדים באסיפות בעלי מניות של פיבי, נקבע כי הצדדים יציעו באסיפות האמורות לפי עמדת בינוהון (לאחר דיון בין הצדדים), למעט לגבי החלטות למינוי דירקטורים בפיבי ובבנק (לגביהן נקבע ההסדר האמור לעיל) ולמעט עסקאות של פיבי, הבנק ו/או חברת בת שלהם עם הצדדים או בעלי עניין בהם, לגביהן נקבעו הסדרים, לפיהם עסקאות כאלו לא יבוצעו ללא הסכמה בכתב של בינוהון ושל אחת מהשתיים, אינסטנז הולדינגס או דולפין אנרגיות;

3) בכפוף לכל דין, הסדרים ביחס לשימוש בכח השליטה שלהם בפיבי בנוגע להצבעה של פיבי באסיפות בעלי מניות של הבנק כדלקמן: (א) בכל הנוגע לנושאים העומדים על סדר היום של אסיפת הבנק, לגביהם ניתנו החלטות או המלצות של דירקטוריון הבנק לאסיפה, תצביע פיבי בהתאם לעמדת דירקטוריון פיבי; (ב) בכל הנוגע לנושאים לגביהם לא ניתנו החלטות או המלצות כאמור של דירקטוריון הבנק או שהובאו לאסיפת הבנק לפי בקשת בעל מניות, ללא שנדונו בדירקטוריון הבנק, תצביע פיבי בהתאם לעמדת דירקטוריון פיבי, ובלבד שאחד מהדירקטורים שמונו על ידי אינסטנז הולדינגס או על ידי דולפין אנרגיות יתמוך בעמדה, ובהיעדר תמיכה כאמור, תצביע נגד הצעת ההחלטה. במקרה שלשני הדירקטורים שמונו כאמור על ידי אינסטנז הולדינגס או על ידי דולפין אנרגיות קיים עניין אישי, תצביע פיבי בהתאם לעמדת דירקטוריון פיבי. יובהר כי הסדרים אלו אינם חלים לגבי מינוי דירקטורים בבנק, שאז חל ההסדר המתואר לעיל. עוד הובהר בהסכם כי אין בהסכם בעלי המניות כדי להוות הסכם הצבעה החל על הדירקטורים בבנק.

4) הסכמה לפעול בהתאם להיתר בנק ישראל להחזקת אמצעי השליטה בבנק שניתן לבעלי השליטה;

5) מנגנון זכות סירוב ראשונה לבינוהון לרכישת מניות פיבי, שהן חלק מגרעין השליטה שנרכש בשנת 2003 כאמור, שבידי אינסטנז הולדינגס ודולפין אנרגיות (לרבות מניות הטבה או מניות אחרות שיוקצו בקשר אליהן), אם מי מהן תתקשר בהסכם למוכר;

6) מנגנון זכות הצטרפות לדולפין אנרגיות ולאינסטנז הולדינגס בעת מכירת מניות של פיבי, שהן חלק מגרעין השליטה שנרכש בשנת 2003 כאמור (לרבות מניות הטבה או מניות אחרות שיוקצו בקשר אליהן), על ידי בינוהון;

7) זכות לבינוהון לחייב את דולפין אנרגיות ואינסטנז הולדינגס להצטרף למכירה של מניות פיבי על ידה.

העברת השליטה בפיבי נעשתה בהתאם להיתר בנק ישראל מיום 27 באוגוסט 2003 (להלן - "ההיתר"), בו נקבעו, בין היתר, תנאים שונים והתחייבויות שונות לגבי אופן החזקת אמצעי השליטה במישרין ובעקיפין בפיבי ובבנק, העברתם והיחסים בין מקבלי ההיתר, פיבי והבנק, לרבות, למיטב ידיעת הבנק, כדלקמן:

1) כל עוד שולטים מקבלי ההיתר בפיבי, פיבי לא תמכור ולא תעביר, במישרין או בעקיפין, אמצעי שליטה בבנק, אם כתוצאה מכך יפחת שיעור ההחזקה שלה בבנק מתחת לשיעור המזערי שנקבע (כ-48.34% מהון המניות וכ-67.25% מזכויות ההצבעה) וכן נקבע שיעור מזערי להחזקות בפיבי. בהיתר נקבע, כי קבוצת השליטה תשמור בכל עת על החזקת השיעור המזערי בפיבי ובבנק. לצורך כך תרכוש קבוצת השליטה אמצעי שליטה אם שיעור החזקתה בסוג כלשהו של אמצעי שליטה ירד מתחת לשיעור המזערי. עוד נקבע, כי אם פיבי או הבנק ינפיקו זכויות למניות או כל נייר ערך הניתן להמרה למניות, תשמור קבוצת השליטה על החזקת השיעור המזערי בניכוי שלוש נקודות האחוז בחישוב על פי דילול מלא. על אף האמור לעיל, אם תבוצע השוואת זכויות בין סוגי המניות השונים הקיימים בפיבי או בבנק, יושווה גרעין השליטה או השיעור המזערי בהתייחס לזכויות ההצבעה, לשיעור המזערי בהתייחס להון המניות ובלבד שהקבוצה תמשיך לשמור על שליטה בלעדית בלבדית בפיבי ובבנק. ניתן לרכוש אמצעי שליטה נוספים בבנק שיוחזקו ישירות על ידי פיבי בשיעור שלא יעלה על 3% מהון המניות של הבנק ושיעור זכויות ההצבעה הנובעות מהחזקה נוספת זו (אמצעי שליטה בשיעור זה נרכשו על ידי פיבי בשנת 2005 ונמכרו על ידה בחודש אפריל 2013). כמו כן, נקבע כי עיסוקה העיקרי של פיבי יהיה החזקת השליטה בבנק.

- (2) מכיוון שחלפה תקופה של חמש שנים ממתן ההיתר, מקבלי ההיתר רשאים למכור או להעביר אמצעי שליטה בפיבי, רק אם (א) ימכרו או יעבירו ביחד את כל אמצעי השליטה, המהווים את השיעור המזערי בפיבי, ליחיד או לקבוצה שקיבלו היתר כדון לקבלתם; או (ב) הקונה או הנעבר קיבל היתר כדון לרכישה ולקבלה של אמצעי השליטה ויפעל בתיאום דרך קבע עם יתור מקבלי ההיתר על פי הסכם בעלי המניות בפיבי הנזכר לעיל או הסכם אחר שאושר על ידי המפקח על הבנקים.
- (3) אמצעי השליטה בפיבי, שנרכשו בעת רכישת השליטה, המוחזקים במישרין על ידי בעלי ההיתר וכן אמצעי השליטה בבנק המוחזקים בידי פיבי (בשיעור המזערי המצויין בסעיף 1 לעיל) יופקדו בידי נאמן תושב ישראל, אשר זהותו, כתב נאמנותו והוראות שניתנו לו יהיו כפופים לאישור של המפקח על הבנקים. אמצעי השליטה האמורים בפיבי ובבנק מוחזקים באופן האמור לפי תנאי ההיתר באמצעות גיא חברה לנאמנות ולניהול בע"מ.
- (4) לא יחולקו דיבידנדים מרווחים שנצברו בבנק עד יום 31 במרס 2003 ואם ייצברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולקו דיבידנדים, אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. יתרת העודפים בבנק שהיו ניתנים לחלוקה נכון ליום 31 במרס 2003 הסתכמה בסך של 2,391 מיליון ש"ח.
- (5) מינויים של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק יהיה כפוף להסכמת המפקח על הבנקים.
- (6) מקבלי ההיתר, לרבות קרוביהם ותאגידיהם בשליטת מי מהם, לא יקבלו דמי ניהול או כל תמורה והטבה אחרת, מהבנק או מתאגידיהם בשליטת הבנק, אולם יהיו רשאים לתת שירותים הניתנים כרגיל על ידי נותנם ובמחירי שוק, לאחר הודעה מראש למפקח על הבנקים בתנאים הנקובים בהיתר. הודיע המפקח כי השירות אינו מסוג הניתן כרגיל לאחרים או כי התמורה בעדו אינה סבירה, לא יינתן השירות. הוראה זאת אינה חלה על גמול לדירקטורים המשולם בסכום זהה לכל הדירקטורים בבנק.
- (7) ללא אישור של המפקח על הבנקים, לא יעסקו מקבלי ההיתר או תאגידיהם בשליטתם, לרבות פיבי והתאגידיהם שבשליטתה, בכל עסק, בישראל או מחוץ לישראל, של קבלת פקדונות, של מתן אשראי, או כל עיסוק פיננסי אחר שיש בו משום תחרות בעסקי הבנק. כמו כן, ללא אישור של המפקח על הבנקים, לא יהיו מקבלי ההיתר או מי מהם או תאגידיהם בשליטתם, בעלי עניין (כהגדרתם בהיתר), דירקטורים או מנהלים בכירים בתאגידי העוסקים בעיסוקים האמורים.
- (8) מימון רכישת אמצעי שליטה בפיבי או בבנק, לרבות מתן ערבות למימון כאמור, לא ייעשה, במישרין או בעקיפין, על ידי הבנק או תאגידיהם בנקאיים שבשליטתו.
- (9) נקבעו שיעורי החזקה מינימליים של מקבלי ההיתר בפיבי וכן הוראות בדבר הסדרים בתוך קבוצת מקבלי ההיתר, לרבות הוראות שונות בדבר רכישת אמצעי שליטה נוספים בפיבי על ידם, מבחינת אופן החזקתם של אמצעי שליטה נוספים שירכשו ומבחינת יחס שיעורי החזקה במניות פיבי בין חברי קבוצת השליטה.
- (10) קבוצת השליטה התחייבה להביא את ההיתר ותנאיו לידיעת דירקטוריון הבנק, למעט תנאים מסויימים.
- בעקבות תיקונים שבוצעו בהיתר, הותר לפיבי להגדיל את החזקותיה בבנק בשיעור שלא יעלה על 8% מהון המניות של הבנק, מעבר לשיעורי החזקה שפורטו בהיתר. בהתאם לכך ובהתחשב בהחזקותיה של פיבי בבנק למועד דוח זה, פיבי רשאית להגדיל את החזקותיה בבנק בשיעור של עד לכ-8% מהון המניות של הבנק ושיעור זכויות ההצבעה הנובעות מהחזקה נוספת זו.
- בהיתר נקבע כי משפחת בינו תחזיק את אמצעי השליטה בפיבי (שהינם חלק מגרעין השליטה שנרכש בשנת 2003) באמצעות בינו בע"מ במישרין; כמו כן, בעקבות תיקונים להיתר, המחזיקים בבינוהוון יכול שיהיו מר צדיק בינו ו/או ילדיו של מר צדיק בינו - מר גיל בינו (המכהן כדירקטור בבנק), גב' הדר בינו שמואלי, גב' דפנה בינו אור (להלן, ביחד - "משפחת בינו").
- משפחת בינו רשאית להחזיק את השיעור העודף בפיבי (מעבר לשיעור המזערי שנקבע בהיתר כאמור לעיל), על ידי תאגיד אחר.
- בשנת 2009 השלימה פיבי איחוד הון של מניותיה. בשנת 2010 השלים הבנק איחוד הון של מניותיו.

פרטים נוספים לגבי החזקות בעלי השליטה בפיבי

בהתאם לדיווחי פיבי, מאז 2 באפריל 2015, מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו שמואלי ודפנה בינו אור מחזיקים בחלקים שווים באמצעי השליטה בבינוהוון (כל אחד מהם מחזיק 25%).

פיבי דיווחה כי ביום 24 במרס 2013 אינסטנט הולדינגס העבירה לאינסטנט מספר 2 בע"מ (להלן - "אינסטנט 2"), בעסקה מחוץ לבורסה, 4,139,233 ממניות פיבי, המהוות 15.77% מההון המונפק והנפרע של פיבי ומלוא החזקותיה של אינסטנט הולדינגס בפיבי. אינסטנט 2 הינה חברה שהתאגדה בישראל בבעלות מלאה של Sing Acquisitions Pte. Ltd (להלן - "סינג"), שהינה חברה שהתאגדה בסינגפור ונשלטת באופן מלא (באמצעות גופים אוסטרליים) על ידי ה"ה הן ומיכאל (מייקל) אבלס, אשר שולטים באופן מלא גם באינסטנט הולדינגס (באמצעות אותם גופים אוסטרליים). המניות שהועברו מוחזקות בנאמנות עבור אינסטנט 2 על ידי גיא חברה לנאמנות ולניהול בע"מ. עם העברת המניות אינסטנט 2 הצטרפה כצד להסכם בעלי המניות בין אינסטנט הולדינגס, בינוהוון ודולפין אנרגיות, כפי שתוקן מעת לעת, ואינסטנט הולדינגס ממשיכה להיות צד להסכם בעלי המניות והינה ערבה להתחייבויות אינסטנט 2. כמו כן, ההיתר תוקן כך שאופן החזקה של מקבלי ההיתר הנזכרים לעיל בפיבי יהיה באמצעות סינג ואינסטנט 2 במקום באמצעות Intanz Pty Ltd ואינסטנט הולדינגס.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הינן כלדהלן: בינוהן בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 12.84%, ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68%. לאחר תאריך המאזן, דיווחה פיבי כי אינסטנז מספר 2 בע"מ מכרה חלק מהחזקותיה בפיבי, כך שנכון למועד פרסום הדוחות מחזיקה אינסטנז מספר 2 בע"מ בפיבי 11.68%. (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

פרטים לגבי החזקות פיבי בבנק

למיטב ידיעת הבנק, נכון למועד פרסום הדוחות, מחזיקה פיבי ב-48.34% בהון ובזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל). פיבי הינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

מעורבות ותרומה לקהילה

הפרויקט החברתי-קהילתי של הבנק, בשיתוף עם ארגון מתן - משקיעים בקהילה, פועל מזה למעלה מעשור שנים. בשנותיה הראשונות התמקדה התוכנית בבני נוער בסיכון שנפלטו ממסגרות שונות, במטרה לתת להם את האפשרות לשנות כיוון ולחיות חיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התוכנית, בני הנוער שולבו במיזמים עסקיים ובתוכניות שונות המשלבות לימודים עם עבודה וטיפוח יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות. בהמשך ובמהלך השנים האחרונות פנה הבנק לאוכלוסיות נוספות, במסגרת הפרויקט החדש "מאמינים בך", במטרה להרחיב את כר הפעילות ההתנדבותית בקרב עובדיו, תוך יצירה של מעורבות חברתית עם ערך מוסף כדוגמת מיזמים של "אבות ובנים על המגרש" ושיתופי פעולה עם אוכלוסיית ילדים בסיכון.

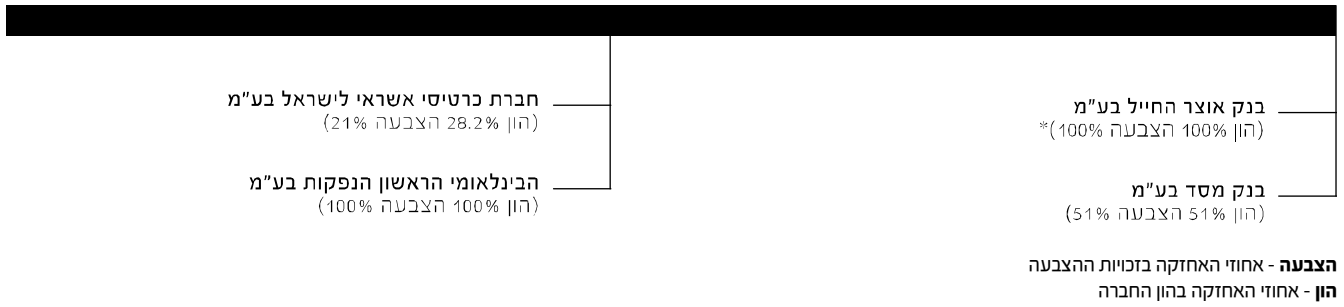
בשנת 2018 המשיך הבנק לפעול במסגרת תוכנית "מאמינים בך", בדגש על ילדים ובני נוער בסיכון, תוך התמקדות בהעשרה ובהקניית כלים בנושאים מגוונים כגון: מודעות פיננסית, יזמות עסקית, כישורי מנהיגות ומצוינות ובאמצעות ליווי אישי, חניכה ואימוץ של קבוצות במסגרות השונות. כמו כן, פועל הבנק בסיוע לאוכלוסיות מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית על ידי שיתופי פעולה של למידה משותפת, התנדבות, סיוע בסלי מזון, לימודי שפה, פעילות חברתית שיקומית וכו'.

הבנק מעודד ותומך במתנדבים מעובדי הבנק, המעוניינים לקחת חלק בפרויקט ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת בני הנוער והאוכלוסיות הנוספות. בנוסף לפרוייקטים אלו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות וארגונים שונים. סך התרומות שבוצעו בקבוצת הבנק, בשנת 2018, הסתכם ב-3 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים

255	תרשים מבנה האחזקות העיקריות של הבנק
256	רכוש קבוע
257	ההון האנושי
259	מערכת יחסי העבודה בבנק
261	מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי
262	הסכמים מהותיים
263	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על קבוצת הבנק
270	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
271	התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם
274	מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

תרשים מבנה האחזקות העיקריות של הבנק

* ראה באור 1.15. לדוחות הכספיים, באשר למיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק ביום 1 בינואר 2019.

רכוש קבוע

ליום 31 בדצמבר			
2017	2018		
יתרה	יתרה	פחת שנצבר	עלות
במיליוני ש"ח			
991	921	513	1,434
104	102	492	594
1,095	1,023	1,005	2,028

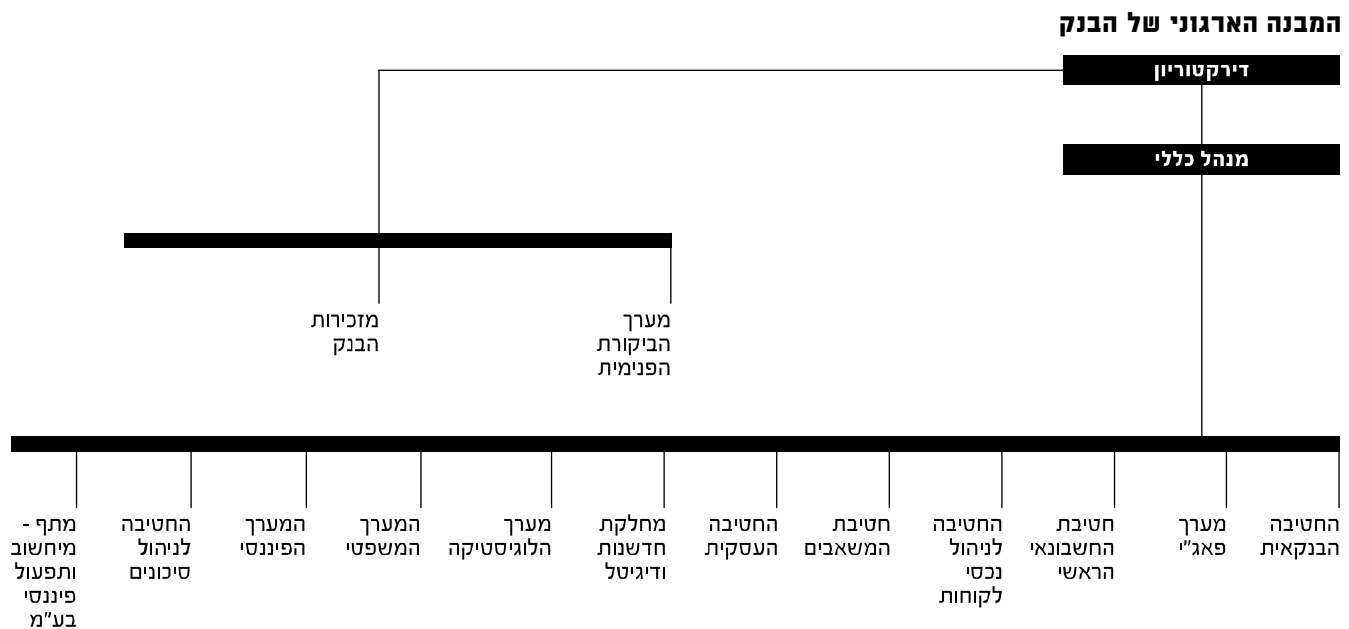
בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)

ציוד (לרבות מחשבים ריהוט וכלי רכב)

סך הכל

נכון לתאריך 31 בדצמבר 2018 קבוצת הבנק הינה הבעלים או החוכרת של שטחים המשתרעים על כ-54 אלף מ"ר, ב-51 נכסים שונים (31 בדצמבר 2017 - כ-61 אלף מ"ר, ב-60 נכסים שונים). בנוסף, הקבוצה שוכרת שטחים ברחבי הארץ, המשתרעים על כ-47 אלף מ"ר, ב-140 נכסים שונים ברחבי הארץ (31 בדצמבר 2017 - כ-47 אלף מ"ר, ב-144 נכסים שונים). חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופות השכירות. על פי רוב, חוזי השכירות הינם צמודים למדד המחירים לצרכן. מידע נוסף לגבי היבטים נוספים הקשורים להשקעה בבנינים וציוד, ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

ההון האנושי

נכון ליום 31 בדצמבר 2018 מנתה קבוצת הבנק 158 סניפים ושלוחות (89 סניפים ושלוחות בבנק, 46 סניפים ושלוחות באוצר החייל ו-23 סניפים ושלוחות במסד). הקבוצה בוחנת באופן שוטף את ההתפתחות ברווחיות ובפעילות העסקית של הסניפים, ביחס לאוכלוסיות המטרה אותן הם נועדו לשרת, היעדים שנקבעו בתוכניות העבודה של הבנקים בקבוצה והיכולת למצות את הפוטנציאל באזור הגיאוגרפי בו פועל כל סניף. במסגרת זו נבחנת באופן שוטף התאמת הפריסה הסניפית לסביבה העסקית ולשינויים באיזורים המהווים פוטנציאל לפיתוח עסקי באוכלוסיית המטרה של כל אחד מהבנקים בקבוצה.

אסטרטגיית משאבי אנוש

אסטרטגיית משאבי אנוש של הבנק נבנית בהתאמה למדיניות הבנק ויעדיו העסקיים ועיקרה שותפות אסטרטגית בהשגת היעדים העסקיים של הבנק ומימוש מלוא הפוטנציאל של ההון האנושי. בהתאם, במהלך שנת 2018 התמקדה אסטרטגיית משאבי אנוש במספר תחומים עיקריים:

פיתוח ההון האנושי - חיזוק ההון האנושי ופיתוחו בהתאם לצרכי הבנק ויעדיו העסקיים ותוך ראייה לטווח ארוך: איתור ומיצוי הפוטנציאל בקרב העובדים, מיפוי פערי ידע והקניית יכולות ליבה מרכזיות, הכשרות מקצועיות וניהוליות ופיתוח מנהלים.

תכנון כח אדם לטווח ארוך - מיפוי ותכנון צרכי ההון האנושי בהלימה ליעדי הבנק, התאמת מסלולי קריירה, גיוס והכשרת עתודות ניהול ועתודות מקצועיות בהתאם לצרכי הבנק.

פיתוח ארגוני - פיתוח כלים מתקדמים בכל תחומי הטיפול בהון האנושי בארגון, ביניהם: טיוב תהליכי גיוס, קליטה ושימור עובדים, הוקרת עובדים, ייעול תהליכים ארגוניים ובניית כלי בקרה, הערכת ביצועים, תמיכה ביחידות הבנק ועוד.

תקשורת פנים ארגונית - ניהול התקשורת הפנים ארגונית לשם יצירת שיח ושיתוף פעולה חוצה ארגון תוך העצמת ההון האנושי, דגש על פתיחות ושקיפות מידע, עידוד דיאלוג שוטף בבנק באמצעים שונים ומיתוג פעילויות הרווחה של הבנק.

תרבות ארגונית - תמיכה בתרבות המחזקת את ערכי ויעדי הבנק תוך שימת דגש על מצוינות בכל התחומים, אתיקה, אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

כח אדם

מספר העובדים בקבוצת הבנק, על בסיס משרה מלאה, עמד בסוף שנת 2018 על 4,288, בהשוואה ל-4,451 בסוף שנת 2017, קיטון בשיעור של 3.7%.

נתונים אודות מצבת כח האדם בקבוצת הבנק במונחי משרות⁽¹⁾

2017		2018		
יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	
3,363	3,401	3,253	3,314	הבנק - בארץ
1,078	1,094	1,035	1,045	חברות בנות בארץ
10	17	-	2	חברה בת בחו"ל
4,451	4,512	4,288	4,361	סך הכל בקבוצת הבנק

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק המספקים לבנק שירותי עבודה.

להלן נתונים לגבי ממוצע שנתי של מצבת כח האדם בקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים: המשרות המוצגות על פי מגזרי פעילות כוללות משרות של עובדים ישירים במגזר ומשרות של עובדי מטה ברמות השונות, שעלות העסקתם הועמסה על המגזר. חישוב מספר המשרות כאמור, מתבסס על מודל הקצאת העלויות אשר משמש את הבנק.

שנת 2017	שנת 2018	
286	269	מגזר עסקים גדולים
170	175	מגזר עסקים בינוניים
1,103	1,070	מגזר עסקים קטנים וזעירים
2,502	2,391	מגזר משקי בית
100	89	מגזר בנקאות פרטית
285	294	גופים מוסדיים
66	73	מגזר ניהול פיננסי
4,512	4,361	סך הכל

מאפייני המשאב האנושי

הוותק הממוצע של עובדי הבנק עומד על 18.6 שנים, בהשוואה ל-18.7 שנים בשנת 2017. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עומד על 47.3 בהשוואה ל-47.2 בשנת 2017.

ניוד עובדים

על מנת להקטין ככל הניתן סיכונים ותלות בנושאי תפקידים שונים וכחלק מהפיתוח האישי והמקצועי של העובדים, הבנק מקפיד על ניוד עובדים בתוך הבנק ועל נהלי רוטציה בתפקיד. לשם כך פועל הבנק באופן שוטף לניוד בעלי תפקידים רגישים בסוף תקופת הכהונה הקבועה בנהלי הבנק בהתאם לתוכנית רוטציה רב שנתית, על פי סוג התפקיד ו/או הצרכים הפרסונליים ובכפוף למגבלות של הסכמי העבודה בבנק.

איכות ההון האנושי ואיכות הניהול

במהלך שנת 2018, נמשכה המגמה של טיפוח ההון האנושי בבנק באמצעות יצירת תהליכים מתקדמים בשלבים שונים של חיי העובד בארגון: גיוס, מיון וקליטת עובדים חדשים, הענקת קביעות ומינויים חדשים, פיתוח מנהלים, וכד'.

עתודות ניהול ותוכנית פיתוח מנהלים

מאגר עתודות הניהול של הבנק נבנה על בסיס הפרופיל הניהולי וכישורי הליבה הקריטיים. באמצעות המאגר מנוהל מעקב אחר עובדים בעלי פוטנציאל ניהולי לצרכי תכנון ופיתוח אישי ולצורך מיפוי פערים איכותיים וכמותיים. כתוצאה מכך, נפתחו בשנים האחרונות מסלולים שונים לפיתוח מנהלים, במטרה להכשיר עתודות ניהול לטווחים שונים. נכון לדצמבר 2018 שיעור האקדמאים בבנק עומד על 56%.

קוד אתי

הבנק פועל כל העת למיסוד והטמעת התנהגות אתית, פיתוח כלים להטמעה של הקוד ולקידום תרבות של אתיקה ואחריות חברתית בקרב עובדיו. לשם כך מונו מוסדות אתיקה בבנק, ביניהם ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה אשר אחראית על הטמעת הקוד ועל מתן ייעוץ והדרכה בהתאם לערכי הקוד האתי, בין היתר, באמצעות פורטל הקוד האתי הכולל כלים אינטראקטיביים שונים לשימוש כלל העובדים. הקוד האתי של הבנק עודכן במהלך שנת 2016, בשיתוף העובדים. במהלך שנת 2017, התקיימו ימי עיון לכל עובדי ומנהלי הבנק כחלק מתכנית הטמעה מקיפה בנושא אתיקה.

תקשורת פנים ארגונית

תקשורת פנים ארגונית משמשת ככלי ניהולי אסטרטגי שתפקידו לתמוך ביעדי הבנק ובפעילותו, ללוות את מכלול התהליכים והאירועים המרכזיים וליצור דיאלוג וחיבור של העובדים לארגון. הבנק שם דגש על ניהול אפקטיבי של התקשורת הפנים ארגונית במטרה לקדם שקיפות, להגדיל את שביעות רצון העובדים ולחזק את הקשר בין כלל עובדי הבנק.

הדרכה והכשרות מקצועיות

במהלך שנת 2018 הושם דגש על פיתוח אקלים של למידה ומצוינות בקרב העובדים והוכנסו לשימוש תהליכים וכלי מידע למיפוי פערי ידע ולפיתוח הכשרות מקצועיות מתקדמות בקבוצת הבנק. בנוסף, הושם דגש על הכשרות בתחומי הליבה של הבנק ועל פיתוח מנהלים לפני ובמהלך תפקיד. תוכניות ההכשרה מקיפה את כל צרכי העובדים - הכשרה בתחומי ידע בנקאיים לפי תחומי העיסוק, הכשרה ניהולית לפי דרג והכשרה בנושאים המשמשים פלטפורמה ראויה למיפוי יכולות העובדים. בנוסף, מושם דגש רב על הכשרה בתכני הרגולציה כנדבך נוסף למקצוענות ולמצוינות, הן באופן ייעודי, והן כחלק מהתכנים המקצועיים השוטפים, במטרה לתת מענה מלא לדרישות הרגולציה. כמו כן הורחבה ההכשרה בנושאי הדיגיטל (אתר האינטרנט של הבנק, אפליקציית הסלולר ומוצרים ושירותים חדשים) במטרה להציע ללקוחות תמיכה מלאה והיכרות עם כל שירותי הבנק. מספר ימי ההדרכה של קבוצת הבנק הסתכם בשנת 2018 ב-15,215, המהווים כ-60 משרות וכ-3 ימי הדרכה בממוצע לעובד בקבוצה בשנה (לעומת 20,178, המהווים כ-79 משרות וכ-4 ימי הדרכה בממוצע לעובד בשנה).

מערכת יחסי העבודה

בבנק קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-750 עובדים וארגון הפקידים אשר מייצג כ-1,900 עובדים. בבנק קיימים הסכמים קיבוציים הקובעים הצמדה מסויימת של תנאי הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה להסכמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל (להלן - "בנק לאומי") לבין ארגון עובדי בנק לאומי.

א. ביום 28 בספטמבר 2016, הגישו המנהלים ומורשי החתימה בקשת צד בסכסוך קיבוצי, בה טענו, כי מכוח הסכם ההצמדה לבנק לאומי הם זכאים למענק בגובה משכורת אחת לכל עובד, בעקבות תשלום כזה שביצע בנק לאומי לעובדיו, כמענק "הירתמות" לתוכנית ההתייעלות אצלו שכללה פרישה מרצון של 700 עובדים, ביום 2 ביוני 2016. ביום 10 באפריל 2018 קיבל בית הדין האזורי לעבודה את בקשת הצד, והבנק הגיש ערעור, וכן בקשה לעיכוב ביצוע לבית הדין האזורי לעבודה. נקבע מועד לדיון בערעור ליום 15 בנובמבר 2018. ביום 17 במאי 2018 התקבל אישור עיכוב ביצוע. ביום 5 בספטמבר 2018 נחתם הסכם קיבוצי עם המנהלים ומורשי החתימה בעניין כניסה למו"מ מקיף ותשלום מענק תלוי התקדמות בתכנית פרישה מרצון, ובמסגרת זו הוקפא הדיון בערעור הבנק. תכנית הפרישה מרצון מתייחסת לפרישה של עשרות מנהלים, בתנאים מועדפים תלוי ותק. מיכסת המנהלים הפורשים הושלמה, והבנק ונציגות העובדים הגישו לבית הדין הארצי לעבודה בקשה מוסכמת לביטול התוצאות הכלכליות של פסק הדין האזורי ולמחיקת ערעור הבנק.

ב. ביום 17 בנובמבר 2016, הגישו גם הפקידים בקשת צד לסכסוך קיבוצי, בה טענו כי מכוח הסכם ההצמדה לבנק לאומי הם זכאים למענק בגובה משכורת אחת לכל עובד, בעקבות תשלום כזה שביצע בנק לאומי לעובדיו, ביום 2 ביוני 2016.

לאחר השלמת הסיכומים, ועקב קבלת ערעורו של הבנק בתביעה שהגישו הפקידים בעניין פדיון דמי מחלה, נכנסו הצדדים למשא ומתן מקיף, המתייחס לתשלום מענק תלוי התקדמות של תכנית פרישה מרצון, כמו גם לנושאים מרכזיים אחרים ובמסגרת זו הקפאו בהסכמה את הדיון בבית הדין. לאחר תקופה מסויימת של משא ומתן שלא הבשיל לכלל הסכם ביקשו הפקידים מבית הדין לתת את פסק דינו. ביום 23 בדצמבר 2018 לא קיבל בית הדין את תביעת הפקידים.

ביום 8 בינואר 2019, נערך עם ועד הפקידים הסכם במתכונת ההסכם שנערך ביום 5 בספטמבר 2018 עם ועד המנהלים ובמסגרתו הוסכם על תכנית פרישה מרצון, תשלום מענק מותנה, מעבר לתקופת זמניות/ניסיון בת ארבע שנים, ביטול מידי של הצורך באישור הוועד ליציאה לשיווק מחוץ לסניף ומעבר לשעות העבודה והמרת ימי מחלה במתכונת שנעשתה עם המנהלים.

כמו כן, הוסכם במסגרת זו להאריך המועד להגשת ערעור על ידי הפקידים על פסק הדין עד יום 31 במרס 2019, ואם תושלם תכנית הפרישה מרצון עד אותו יום - תפקע זכותם של הפקידים להגיש הערעור.

ג. ביום 14 במרס 2017, הגישו המנהלים ומורשי החתימה בקשת צד בסכסוך הקיבוצי, בה ביקשו סעדים זמניים וקבועים כנגד המשך הליכי ההתייעלות בבנק, תוך בקשה כי בית הדין יורה לבנק לקיים עמם משא ומתן לשם חתימה על הסכם קיבוצי בכל הנוגע להשלכות ההתייעלות על המנהלים ומורשי החתימה. התקיימו שני דיוני הוכחות ונקבע לוח זמנים להגשת סיכומים, אשר הסתיימו בנובמבר 2018. גם תיק זה הוקפא במסגרת האמור בסעיף א' לעיל, כל עוד המשא ומתן נמשך.

- ד. ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה הגישו לבנק דרישה לקבל את מענק חצי המשכורת אשר בנק לאומי הודיע על תשלומו ביום 1 באוגוסט 2018. דרישת המנהלים הוקפאה במסגרת האמור בסעיף א' לעיל.
- ה. בחודש יולי 2018, הגישו הפקידים בקשת צד בסכסוך קיבוצי בעניין חוזים אישיים. במסגרת שיחות עם ועד הפקידים נדחה מועד הדיון בשלב זה בהסכמה.
- ו. ביום 16 במאי 2018, הכריזה הסתדרות המעו"ף על סכסוך עבודה המתייחס לעובדי מתף, במסגרת המשא ומתן להסכם קיבוצי ראשון. בשלב מסוים נקטו העובדים בעיצומים שעיקר השפעתם היה בנושא קרנות הסל, אולם לאחר שמתף הגישה בקשה לצו מניעה הופסקו העיצומים בהסכמה. המשא ומתן נמשך וביום 3 בפברואר 2019 נחתם הסכם קיבוצי.
- ז. תוקף הסכם תנאי ההעסקה באוצר החייל הסתיים ביום 31 במרס 2018. אוצר החייל החל לקיים משא ומתן עם ועד העובדים. ביום 1 במאי 2018, החליט דירקטוריון הבנק להסמיך את הנהלת הבנק, לבוא בדברים עם ההסתדרות ועם ועד העובדים של אוצר החייל בנוגע לאפשרות מיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק ו/או שינויים מבניים אחרים באוצר החייל. החלטה דומה התקבלה בדירקטוריון אוצר החייל ביום 17 במאי 2018. ביום 23 במאי 2018, הודיעה הסתדרות המעו"ף על סכסוך עבודה באוצר החייל. עיקרי הנושאים בסכסוך התייחסו להודעת הבנק ואוצר החייל בקשר לאפשרות מיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק ו/או שינויים מבניים אחרים באוצר החייל. ביום 20 בספטמבר 2018, הודיע הבנק על מיזוג אוצר החייל לתוך הבנק והחל מו"מ עם ועד אוצר החייל ועם ועדי העובדים בבנק. ועד אוצר החייל הכריז על עיצומים בעיקר בתחום השיווק וההכנות למיזוג, ובהמשך על שביתה למשך שבועיים.
- המיזוג נכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019. במשא ומתן שהתנהל עם ועד אוצר החייל הושגו מספר הסכמות, אך לא הושג הסכם כולל. ביום 8 בינואר 2019 הגישו ועד אוצר החייל וההסתדרות בקשת צד בסכסוך קיבוצי ובקשה לקבלת סעדים דחופים בעניין שיבוץ מנהלים של אוצר החייל בבנק. לא ניתן צו, בית הדין החליט כי הצדדים יכנסו לשיחות, ואלו התרחשו עד לימים אלה. ועד אוצר החייל וההסתדרות ביקשו לחדש את הדיון בבקשת הצד, בכל הנוגע להגדרת מעמדם של "מנהלים" באוצר החייל כ"מנהלים" בבנק ובכל הנוגע למעמדו הנפרד והעצמאי של הוועד והדיון נקבע ליום 7 במרס 2019.

מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק

ביום 16 בפברואר 2014, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק בהתאם לסעיף 267 לחוק החברות והוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה"). לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לנושאי המשרה האמורה ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 5 בינואר 2014 (מס' אסמכתא: 2014-01-004648). ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול") ובימים 13 באוגוסט 2015 ו-29 בספטמבר 2016 פורסמו תיקונים להוראה (להלן - "התיקונים להוראה").

ביום 23 בפברואר 2017, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק מדיניות תגמול חדשה לנושאי המשרה בבנק לפי סעיף 267 לחוק החברות המעודכנת לפי חוק התגמול והתיקונים להוראה וכן תנאי ההעסקה ליו"ר הדירקטוריון, גב' אירית איזקסון. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של הבנק מיום 18 בינואר 2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-006415) ולדיווח המשלים מיום 14 בפברואר 2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-016098). האמור בדוחות אלה נכלל כאן על דרך ההפניה. בחודש פברואר 2019, אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון, בהתאם לסמכותם לפי סעיף 4.5.1 למדיניות התגמול לנושאי המשרה, לעדכן החל מינואר 2019 את תקרת המשכורת החודשית בהיקף לא מהותי ביחס לחבר הנהלה אחד בבנק, כאשר ביחס לחברי הנהלה האחרים נותרה התקרה המקורית במדיניות התגמול.

מדיניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה"), בחודש אפריל 2017 אישר הבנק, בחלוף כשלוש שנים ממועד אישורה הקודם, מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, לרבות עובדים מרכזיים, וכן עקרונות למדיניות תגמול קבוצתית, כאשר מדיניות התגמול לנושאי המשרה כפי שאושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 23 בפברואר 2017 מהווה חלק ממנה. במסגרת מדיניות התגמול לעובדים עודכנו ההוראות בקשר לתגמול עובדים ועובדים מרכזיים, לרבות בהתאם לתיקונים שחלו בהוראה ממועד פרסומה לראשונה וכן עודכנו הוראות בדבר חלוקת האחריות בין הגורמים הרלוונטיים בבנק העוסקים במנגנון התגמול. כמו כן, במסגרת מדיניות התגמול הקבוצתית עודכנו העקרונות בדבר תגמול קבוע ותגמול משתנה של נושאי משרה בתאגידים נשלטים, לרבות בשים לב לעקרונות שנקבעו במדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק.

לגילוי נוסף בנושא "תגמול", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", שעומד לעיון באינטרנט.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ההסכמים המפורטים להלן, שנחתמו בשנת 2018 ו/או שנחתמו קודם לכן ועדיין מחייבים את הבנק, עשויים להחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

1. הסכמי עבודה קיבוציים:

בבנק קיימים שני ועדים - ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה.

להלן תמצית ההסכמים העיקריים שנחתמו עם שני ועדי העובדים:

- הסדר קיבוצי מיום 19 בנובמבר 1975 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של אגודת המנהלים ומורשי החתימה של הבנק, בדבר הצמדת תנאי שכר ונילוים ותנאי עבודה, כנהוג לגבי מורשי החתימה בבנק לאומי לישראל בע"מ. ביום 12 בנובמבר 2000 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, חופשות לידה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה).

פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסדר קיבוצי מיום 25 באוקטובר 1974 בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי של ארגון עובדי הבנק, בדבר קבלת תשלומים נלווים, כפי שמקבלים עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן קיים הסכם קיבוצי מיוחד מאותה שנה, הקובע את חובות וזכויות העובדים, בין השאר, לעניין ניהול בין תפקידים, מדיניות שעות נוספות, חופשה שנתית, הבראה, חופשות מחלה, חופשות לידה, לימודים, פיטורין והתפטרות ופיצויי פיטורין (חוקת עבודה). פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

2. שיפוי ופטור לנושאי משרה בבנק ובחברות בת שלו ראה באור ג'25 לדוחות הכספיים.

3. שטרי נאמנות וערבויות בהנפקת אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון נדחים -

הבינלאומי הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, התקשרה בשטרי נאמנות בקשר להנפקת אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון נדחים מסדרות שונות המונפקים על ידה, על פי תשקיפים בהנפקות ציבוריות או פרטיות.

בין הבינלאומי הנפקות לבין הבנק נחתמו הסכמים לפיהם, בגין הנפקות שתמורתן מופקדת בפקדונות או בפקדונות נדחים בבנק בתנאים זהים לתנאי תעודות ההתחייבות ובחלקם בתוספת עמלה, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות, לרבות החזרי קרן ותשלומי רבית.

סך השווי המשוער של תעודות ההתחייבות שהונפקו במסגרת שטרי הנאמנות האמורים, שתמורתם הופקדה בבנק, המוחזקות בידי הציבור, נכון ליום 31 בדצמבר 2018 (כולל הפרשי הצמדה, רבית שנצברה, הוצאות הנפקה, נכיון ופרמיה), הינו 4,523 מיליון ש"ח.

4. הסדרים בנושאים הקשורים לשוק ההון - הודעה שניתנה על ידי הבנק ביום 1 באוגוסט 1984 למפקחת על הבנקים דאז על מספר מגבלות שהבנק לקח על עצמו בקשר לפעילותו בשוק ההון.

5. שעבוד נכסי הבנק למסלקות בארץ ובחו"ל ולבנקים וברוקרים זרים - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.

6. שעבוד לטובת בנק ישראל - ראה באור 26 לדוחות הכספיים.

7. ערבות הדדית לקרן סיכוני מעו"ף ולקרן סיכונים שהוקמה על ידי הבורסה - ראה באור 25.3. ד' ו-3.25. ה' לדוחות הכספיים.

8. הסכם מיזוג בין הבנק לבין אוצר החייל. לפרטים ראה באור 15' לדוחות הכספיים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק

להלן תמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים עיקריים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע מהותית על פעילות הבנק.

בנקאות

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי), התשע"ט-2018

הצו שפורסם ביום 25 בנובמבר 2018 קובע כי שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי, מוכרז שירות בר-פיקוח לעניין העמלה הנגבית בעדו ומועברת למנפיק. שיעור העמלה שנגבית בעד שירותי סליקה צולבת יהיה כקבוע בתוספת לצו. בהתאם לצו עמלת סליקה צולבת על עסקאות חיוב נדחה תופחת משיעור 0.7% עד לשיעור 0.5% בחמישה שלבים, בשלב ראשון החל מיום 1 בינואר 2019 תופחת ל-0.6% (למעט לקוח שהוא מוסד ציבורי - 0.55%), והחל מיום 1 בינואר 2020 תופחת, מידי שנה, ב-0.025% נוספים. בשלב האחרון, החל מיום 1 בינואר 2023 תופחת ל-0.5%.

עמלת סליקה צולבת על עסקאות חיוב מידי תופחת משיעור 0.3% עד לשיעור 0.25% בשני שלבים, הראשון החל מיום 1 בינואר 2021 והשני מיום 1 בינואר 2023.

להפחתת שיעור העמלה הצולבת צפויה להיות השלכה מסוימת על הכנסות קבוצת הבנק מפעילות בכרטיסי אשראי.

טיטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008

הטיטת, אשר הופצה על ידי איגוד הבנקים ביום 25 באוקטובר 2018 לאחר שפורסמה להערות הציבור, כוללת מספר תיקונים, שעיקרם - חובת צירוף לקוח שהינו עסק קטן או עוסק מורשה למסלול עמלות המתאים לו, ביזמת הבנק, כאשר בהתאם לבדיקה שנקבעה בכללים הלקוח עשוי להנות מחיסכון בעמלות כתוצאה מהצירוף למסלול; עדכון הבדיקה הקבועה בכללים לצירוף אזרח ותיק או אדם בעל מוגבלות למסלול עמלות בסיסי, ביזמת הבנק; הוספת עמלות לתעריפון בגין שירותים מיוחדים חדשים וכן עדכון הכללים בעניין גילוי התעריפון והצגת מידע על עמלות. ליישום טיטת התיקון לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק.

החלטת רשות התחרות (רשות ההגבלים העסקיים) בעניין פטור הסכם הכרה הדדית

ביום 30 ביולי 2018 ניתנה החלטה של מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים בעניין בקשת פטור שהוגשה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בקשר עם הסכם שעניינו הסכמה הדדית לשימוש של לקוחות כל צד להסכם במכשירי הבנק האוטומטיים (להלן - "ATM") של הצדדים האחרים, הסדרת הפן התפעולי וקביעת גובה העמלה בין הצדדים בגין פעילות זו, אשר נחתם בשנת 1984 בין הבנק לבין בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק הפועלים בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן - "ההסכם"), אליו הצטרפו במועד מאוחר יותר בנק ירושלים בע"מ ובנק יהב לעובדי המדינה בע"מ.

מ"מ הממונה העניק להסכם פטור מותנה בתנאים, שאלה עיקרם: הצדדים יצרפו להסכם בתנאים שווים וללא עלות כל מנפיק או מתפעל מכשירים אוטומטיים המעוניין בכך, בתנאי שיתקיים לגביו אחד משני התנאים הבאים: א. הוא מפוקח על פי דין לעניין פעילותו כמנפיק או כמתפעל מכשירים אוטומטיים ומבצע פעולות הנוגעות לסליקת ATM, אשר כלולות בהסכם. במקרה זה, ניתן יהיה לגבות מאותו גוף מתפעל תשלום חד פעמי, מבוסס עלויות, שגובהו לא יעלה על ההוצאות הנובעות באופן ישיר מהתאמת המערכות של יתר הצדדים להסכם לצורך החיבור; ב. הוא מתפעל מכשירים אוטומטיים או מנפיק מפוקח על פי דין לעניין פעילותו כמנפיק המבצע את כל הפעולות הנוגעות לסליקת ATM, אשר כלולות בהסכם, באמצעות אחד הצדדים להסכם או באמצעות שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן - "שב"א"). שיעור העמלה בגין משיכת מזומן יהיה זהה לכל הצדדים להסכם, לרבות אלו שיצטרפו להסכם בהתאם לתנאי הפטור המצוין לעיל, ולא יעלה על 20 סנט לפעולה.

הצדדים לא יסרבו סירוב בלתי סביר להתקשר בהסכם למתן שירותי סליקת ATM עם כל מנפיק או מתפעל מכשירים אוטומטיים או בהסכם לשימוש במכשירים אוטומטיים עם כל מתפעל מכשירים אוטומטיים. ככל ששב"א תפעיל ממשק סליקת ATM, החובה להתקשר כאמור לא תהא בתוקף לגבי מנפיקים ומתפעלי מכשירים אוטומטיים שבאפשרותם לעשות שימוש בממשק הסליקה לצורך פעילותם. הפטור בתוקף למשך 5 שנים.

חוק הגנת הצרכן (תיקון מספר 57), התשע"ח-2018

החוק, אשר פורסם ביום 25 ביולי 2018, כולל תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, ולפיו תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, ייתן מענה אנושי מקצועי ללקוח לפחות לסוגי השירותים המפורטים להלן: טיפול בתקלה, בירור חשבון, סיום התקשרות.

בנוסף, נקבע כי משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנ"ל לא יעלה על שש דקות מתחילת השיחה, והלקוח לא יופנה לשירות השארת הודעה, אלא אם כן בחר בכך. המפקח על הבנקים יהיה רשאי להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה הקבוע לעיל, בשיעור מכלל הפניות לתקופה שקבע, או בפרק זמן שקבע. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין להסדרת הנושא פורסמה ביום 23 בינואר 2019. תחילתו של החוק שנה מיום פרסומו.

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

ביום 9 בינואר 2019 פורסם החוק, אשר נחקק בהמשך להמלצות דוח הוועדה הבינמשרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויוצר הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום וכן מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. החוק מותאם להתפתחויות הטכנולוגיות בתחום שירותי התשלום, ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בהתאם לעקרונות שנקבעו ב- PSD (Payment Service Directive).

החוק מסדיר שתי מערכות חוזיות עיקריות -

- בין "נותן שירות תשלום למשלם" (מנפיק אמצעי תשלום או מנהל חשבון תשלום) לבין המשלם.
 - בין "נותן שירות תשלום למוטב" (סולק או מנהל חשבון תשלום) לבין המוטב (מקבל התשלום).
- שירותי התשלום עליהם חל החוק הם: הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום, ותחולתו על הבנק רחבה וכוללת גם שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות העו"ש.
- החוק עוסק בהוראות המהותיות וההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקובע הוראות בנושאים העיקריים הבאים - חוזה שירותי תשלום (אופן כריתת החוזה, תוכנו, קיומו וסיומו), גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום (ביצועה, הפסקתה והאחריות לה), הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב (של חשבון או אמצעי תשלום), אופן ביצוע הוראות תשלום, קביעת סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראות החוק. החוק כולל איסור התנייה על הוראותיו אלא לטובת לקוח, למעט ביחס ללקוח שהוא עסק שמחזור המכירות השנתי שלו עולה על 30 מיליון ש"ח.
- מועד תחילת החוק יהיה שנה מיום פרסומו ("יום התחילה"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית יום התחילה בשנה נוספת לכל היותר. החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, בכפוף להוראות המעבר שנקבעו לענין זה. בנוסף, מחייב החוק תיקון מספר נושאים בחוזים הקיימים לשירותי תשלום עד ליום התחילה. בשלב זה, לא ייתן לכמת את השפעת החוק על קבוצת הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בעניין כרטיסי חיוב

בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 2 ביולי 2018 -

- מנפיק שהינו בנק יעביר למתפעל הנפקה את התמורה בגין כל העסקאות שנעשו בכרטיס חיוב שהנפיק, בהתאם למועד/ים שנקבעו/ בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל הנפקה את התמורה. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 1 בפברואר 2019 ביחס לתמורה שנדרש מתפעל הנפקה להעביר לסולק במועד זה.
 - כלל הבנקים ומתפעלי הנפקה נדרשים להמציא למפקח על הבנקים את הסכמי התפעול החדשים (לרבות חידוש של הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל הנפקה) שנחתמו עד 31 בינואר 2022. בנק בעל היקף פעילות רחב נדרש לקבל את אישור המפקח להסכם החדש (דרישה זו אינה חלה על הבנק). מועד תחילת הוראה זו הוא מיום פרסומה.
- בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 21 בנובמבר 2018 -
- קביעת הסדר ליישום הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 בעניין הצגת מידע על ידי בנק ביחס לכלל כרטיסי החיוב שברשות הלקוח, אשר התשלום בגינם נעשה בדרך של חיוב חשבון הלקוח (לרבות כרטיסים חוץ בנקאיים).
 - עדכון והרחבת חובת המנפיק למסור ללקוח מידע אודות עסקאות שביצע בכרטיס חיוב באמצעות ערוצי התקשרות שהוא מעמיד לרשות לקוחותיו ולכל הפחות באתר האינטרנט שלו ובאפליקציה בסלולר.
 - הרחבת ההיתר לחברות כרטיסי אשראי למשלוח הסכם כרטיס חיוב ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה, ולא רק בדואר.
- מועד התחילה של תיקונים אלה הוא במועד כניסתו לתוקף של סעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, אשר נדחה ליום 31 בינואר 2020.
- ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק.

טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 - ניהול מסגרות אשראי

טיוטה מעודכנת לתיקון ההוראה פורסמה ביום 28 באוקטובר 2018, ועיקרה הרחבת תחולת ההוראה גם ביחס למסגרות הניתנות בכרטיסי אשראי. בנוסף להרחבת התחולה, עודכנו מספר דרישות בהוראה הנוגעות להסכם האשראי ולחריגות ממסגרת האשראי וכן התווספו דרישות הנוגעות למתן התראות ללקוחות אודות אופן ניצול מסגרות אשראי בחשבון העו"ש ובכרטיסי אשראי.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 8 באוקטובר 2018 במטרה לקבוע עקרונות להעברת פעילויות שונות למיקור חוץ, תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים הגלומים במיקור חוץ.

ההוראה חלה כאשר תאגיד בנקאי עושה שימוש בצד ג' על מנת לבצע, על בסיס מתמשך, פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), בשמו או עבורו. ההגדרה של פעילות כ"מהותית" תיקבע על ידי התאגיד הבנקאי בהתאם לשיקולים המפורטים בהוראה. יישום ההוראה בתוך קבוצה בנקאית יהיה לפי הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, אין להעביר למיקור חוץ את תפקידי הדירקטוריון והנהלה הבכירה, וכן החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים הכוללים, בין היתר, פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו ופעילות חיתום בהלוואות, אלא אם יתקיימו התנאים שנקבעו בהוראה. כמו כן נקבעו תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי והורחבו האפשרויות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים.

ההוראה מטילה חובות על הדירקטוריון, הנהלה הכללית והביקורת הפנימית, ומחייבת, בין היתר, לבצע בדיקת נאותות לנותן השירות, להסדיר את מיקור החוץ בחוזה כתוב, ולגבש תכנית מקיפה לניהול סיכונים מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 31 במרס 2020 וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 - בנקאות בתקשורת

ביום 25 בדצמבר 2017 פורסם תיקון להוראה, במסגרתו הוסדרו בעיקר הכללים ליישום חובה, שהוטלה על התאגידים הבנקאיים בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, להעביר מידע בדבר יתרת לקוח בחשבון עובר ושב לגופים פיננסיים אחרים. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 31 ביולי 2018.

ביום 22 במרס 2018 פורסם תיקון נוסף להוראה במסגרתו נקבעה דרך נוספת לפתיחת חשבון מקוון ואימות פרטי זהות הלקוח באמצעות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי ואימות חזותיים מרחוק, בכפוף לאישור הפיקוח על הבנקים. במסגרת תיקון זה הותרה גם פתיחת חשבון מקוון לקטין שמלאו לו 16 שנים, והותרה פעילות בדואר אלקטרוני ללא הצפנה, בכפוף להערכת סיכונים ובקורת נוספות.

ביום 13 בנובמבר 2018 פורסם תיקון נוסף להוראה שעיקרו- מתן אפשרות לצרף או לגרוע מרחוק בעלים בחשבון או מורשה חתימה בחשבון, וביטול שתי מגבלות בהוראה - האחת, איסור שינוי בעלי חשבון מקוון לאחר פתיחתו, והשנייה, איסור פעילות מורשה חתימה בחשבון מקוון.

ביום 18 בדצמבר 2018 פורסמה טיוטת תיקון להוראה שעיקרה החלת הנחיות ההוראה על השירותים הבנקאיים הניתנים בפקס וכן הקלה באמצעי זיהוי ואימות בהעברה למוטבים.

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 367- בנקאות בתקשורת ומספר 462 - השקעות של לקוחות בנכסים פיננסיים באמצעות מנהלי תיקים

ביום 4 באוקטובר 2018 פורסמה הוראת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 ומספר 462. התיקון להוראות מאפשר מתן יפוי כוח לבעל רשיון ניהול תיקים ("מנהל תיקים") באופן מקוון וללא צורך בהגעת הלקוח לסניף, וכן מאפשר למנהל תיקים לפעול בחשבון שנפתח באופן מקוון.

אשראי ובטוחות

החוק וההצעה שלהלן כוללים רפורמה משמעותית בדיני בטוחות וחדלות פרעון, העלולה לפגוע בזכויות נושים מובטחים וביכולת גביית חובות.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

החוק פורסם ביום 15 במרס 2018 והוא ייכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו. בחוק נקבעו הוראות מעבר בנושאים שונים, לרבות בעניין שעבוד צף. החוק מאחד את דיני חדלות הפירעון, שכיום מפוזרים במספר חוקים שונים (מהותית וארגונית) תחת קורת גג אחת. מדובר ברפורמה רחבת היקף, הכוללת שינויים רבים בנושאים רבים בדין הקיים ובכלל זה, מטילה על הבנק, כנושה מובטח, הגבלות שונות, לרבות ביחס למימוש בטוחות לאשראי שניתן לפני תחילת החוק. בעוד שבעבר המטרה העיקרית של החקיקה בתחום דיני הפירעון היתה השאת החזר החוב לנושים השונים, בחוק החדש המטרה העיקרית שונתה באופן מהותי והיא שיקום החייב. מטרה זו באה לידי ביטוי לאורך החוק כולו.

החוק כולל, בין היתר, את החידושים הבאים: הגדרת חדלות פרעון תהיה לפי המבחן התזרימי במקום המבחן המאזני הנהוג כיום; חוב המובטח בשעבוד צפוי יגבה מהנכסים הכפופים לשעבוד רק עד 75% מערכם. יתרת החוב המובטח בשעבוד הצפוי, תהפוך לחוב רגיל ותהיה במעמד שווה לכלל החובות הרגילים האחרים; תשלומים שיתקבלו ע"ח חוב יזקפו לפי הסדר שלהלן: קרן החוב, רבית הסכמית ובכפוף להוראות החוק, בתנאים מסוימים, בסוף גם רבית פיגורים; רבית פיגורים שנצברה לטובת נושה מובטח לאחר צד חדלות הפירעון, לא תחשב לחוב מובטח ותפרע רק לאחר פירעון חובם של הנושים הרגילים; נושה רגיל לא יוכל להיפרע מרבית פיגורים שנצברה לטובתו, לאחר צד חדלות הפירעון; רשימת החובות בדין קדימה שונתה; השתנה סף הכניסה להליך חדלות פירעון; תכנית לשיקום היחיד תיקבע לתקופה של עד 3 שנים, בסופה יחיד שיעמוד בתנאי התכנית, יזכה להפטר ויתכנו מקרים בהם חייב יוכל לקבל הפטר אף לאלתר; זכות הנושה לקבוע את סוג ההליך תופקע ובית המשפט הוא זה שיקבע איזה הליך מתאים; השפעת הנושה המובטח על זהות בעל התפקיד, גם במקרה של מימוש נכס המשועבד לטובתו, תהיה, אם בכלל, מועטה; ככלל, נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתיחת הליכי חדלות פירעון, ועוד.

הבנק בוחן את השלכות הרפורמה ונערך בהתאם.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ההצעה, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 17 ביולי 2015 והחלה להידון בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 29 במאי 2018, כוללת שינויים מרכזיים בדיני השעבודים, בין היתר כמפורט להלן: זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

תחרותיות

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מספר 5), התשע"ז-2017

ביום 9 באוגוסט 2017 פורסם תיקון מספר 5 לחוק שבנדון, במסגרתו תוקן, בין היתר, גם שם החוק ל"חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993" ("החוק"). התיקון לחוק נעשה על רקע המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתו להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. במסגרת התיקון נקבעו תקרות ביחס לעלות האשראי וביחס לרבית על אשראי בפיגור, ובנוסף הוחלו גם על הגופים המוסדיים וביניהם הבנקים, כלל הוראות החוק לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגיבתו. התיקון לחוק קובע סנקציות פליליות ומנהליות בגין הפרות שונות. החוק חל על יחידים בלבד, אולם לשר המשפטים סמכות להרחיב את התחולה גם לתאגידים מסוג שייקבע. התיקון יכנס לתוקף ביום 25 באוגוסט 2019, ויחול על חוזים שייכרתו מיום זה ואילך. הבנק נערך ליישום החוק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 - פישוט הסכמים ללקוח

ההוראה, אשר פורסמה ביום 10 ביולי 2018, נועדה לקבוע מבנה וכללים לפישוט הסכמים בנקאיים למתן אשראי, ומהווה יישום של סעיף 3(ד) לחוק אשראי הוגן הנזכר לעיל. ההוראה קובעת כי על התאגיד הבנקאי להציג בפני הלקוח, באופן מרוכז ותמציתי בדף הראשון להסכם אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית עמו. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 9 במאי 2019, אך ביום 12 בפברואר 2019 הפיץ בנק ישראל טיוטת תיקון להוראה, הקובעת כי מועד התחולה יהיה מועד כניסתו לתוקף של חוק אשראי הוגן שלעיל. הבנק נערך ליישום ההוראה.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018,

פרק ב': בנקאות - מעבר חשבונות בין בנקים

החוק, אשר פורסם ביום 22 במרס 2018 מתקן, בין היתר, את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981, במטרה להפחית את החסמים הקיימים בשוק הבנקאות שמקשים על מעבר לקוחות בין בנקים.

החוק מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת לבנק הקולט, באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

החוק קבע עיצום כספי בגין הפרות מסוימות של הוראותיו (שייכנס לתוקף כעבור ארבע שנים מיום פרסום החוק).

מועד התחילה - שלוש שנים מיום הפרסום (עם אפשרות דחייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת). הבנק נערך ליישום החוק במועד שנקבע.

ביום 25 בנובמבר 2018 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ט-2018, ובהם נקבע כי הוראות התיקון האמור תחולנה בהתקיים התנאים הבאים, במצטבר:

1. החשבונות, הן בבנק המקורי והן בבנק הקולט, הם חשבונות עו"ש.
2. ישנה זהות מוחלטת בין בעלי החשבון בבנק המקורי ובבנק הקולט, או לחלופין- כל בעלי החשבון בבנק המקורי הם בעלים גם בחשבון בבנק הקולט (ניתן שיהיו בעלים נוספים).
3. החשבון בבנק המקורי אינו נושא מגבלות מסוימות הנקובות בכללים, כגון - החשבון אינו מסווג כחשבון נאמנות, החשבון אינו מנוהל באמצעות אפוטרופוס, החשבון אינו בבעלות לקוח שנמצא בהליכי פשיטת רגל, ועוד.

בנוסף, עד למועד התחילה של התיקון, יקבע הנגיד בכללים את סוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון, ואשר יכללו במסגרת העברת החשבונות.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21), התשע"ט-2019

התיקון פורסם ביום 10 בינואר 2019, ובמסגרתו תוקן, בין היתר, שם החוק ל"חוק התחרות הכלכלית" והממונה על הגבלים עסקיים יקרא מעתה "הממונה על התחרות". תיקונים מהותיים נוספים בחוק הינם: הרחבת אחריותם של נושאי משרה בתאגיד והטלת חובות פיקוח ומניעת עבירות על החוק בידי התאגיד או בידי עובדיו; הרחבת הגדרת "בעל מונופולין" באופן שבעל מונופולין יהיה גם מי שמרכז בידיו כוח שוק משמעותי וזאת אף אם הוא אינו מחזיק בנתח שוק הגבוה מ-50%; העלאת תקרת העיצום הכספי שרשאי הממונה להטיל על תאגיד שהפר את הוראות החוק, באופן שהעיצום הכספי המקסימלי יהיה 8% ממחזור המכירות של התאגיד ולא יותר מ-100 מיליון ש"ח; והחמרת הענישה הפלילית המרבית על עבירות הסדר כובל.

שוק ההון

א. קופות גמל

משרד האוצר פרסם ביום 19 בדצמבר 2016 את טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ו-2016, אשר מתקנת טיוטות קודמות באותו נושא.

על פי הטייטה משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מהם יש הסכם עם תאגיד למתן שירותי ניהול או תפעול ("מתפעל") רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות המתפעל או באמצעות צד קשור למתפעל ובלבד ששיעור עמלת הרכישה או המכירה לא יעלה על 20% מסך כל עמלות הרכישה או המכירה ששילם המשקיע המוסדי במהלך השנה. כמו כן, נקבעו תנאים שבהם משקיע מוסדי רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צדדים קשורים למשקיע המוסדי. הטייטה מוסיפה דרישה להליך תחרותי, לפחות אחת לשלוש שנים, בקשר להחזקה של ניירות ערך וקובעת כי משקיע מוסדי שהתקשר בהסכם ישיר עם גלובל קסטודיאן (למעט בנק, בנק למשכנתאות או בנק חוץ שקיבלו רשיון מבנק ישראל) להחזקת ניירות ערך, יהיה פטור מהחובה לקיים הליך תחרותי לקבלת שירותי החזקה.

ביום 31 באוקטובר 2017 פורסמו התקנות הסופיות, אשר אינן כוללות את המגבלה ה"ל" של 20% לעניין רכישה או מכירה של ניירות ערך באמצעות מתפעל או צד קשור למתפעל, כאמור לעיל. כמו כן, נקבע כי ההליך התחרותי הנוגע להחזקה של ניירות ערך ייערך אחת לחמש שנים במקום שלוש, כאשר הדרישה לעריכת הליך תחרותי כאמור תיכנס לתוקפה רק בחלוף שנה מיום פרסום התקנות. לא ניתן עדיין להעריך את השלכות התקנות על הכנסות הקבוצה מתחום פעילות זה.

ב. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 330 - ניהול סיכון אשראי הטמון בפעילות מסחר של לקוחות במכשירים נגזרים ובניירות ערך

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2018, והיא כוללת עקרונות לניהול סיכון אשראי הטמון בפעילות מסחר של לקוחות במכשירים נגזרים ובניירות ערך, ובעיקר פעילות ספקולטיבית ובכלל זה הוראות בעניין ממשל תאגידי, מדידת הסיכונים, ניהול ובקרת הסיכונים, והנחיות בדבר ניהול הסיכונים התפעוליים והמשפטיים.

בין היתר, נקבעה דרישה להעמדת בטחונות נזילים בגין נגזרי OTC - בטחונות משתנים (כנגד החשיפה הקיימת) ובטחונות ראשוניים (כנגד החשיפה הפוטנציאלית). דרישות הנהל בנושא בטחונות מלקוחות לא יחולו בשלב ראשון על לקוח מפוקח (תאגיד בנקאי, קופות גמל, חברות ביטוח, קרנות נאמנות ותעודות סל) ובנק מרכזי, או לקוח שאינו עוסק בפעילות ספקולטיבית, והן תקבענה במועד מאוחר יותר.

ג. תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך

סעיף 49א (ב) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן - "חוק ניירות ערך") שנכנס לתוקף ביום 6 ביולי 2017, קובע כי לצד האיסור להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, שאין לה רישיון בורסה בישראל, יו"ר רשות ניירות ערך רשאי להתיר לאדם לפנות בהצעה

כאמור, באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, בתנאים שיקבע, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.

ביום 27 בדצמבר 2018 פירסמה רשות ניירות ערך תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק רשות ניירות ערך. ההיתר מחולק לשניים: האחד, היתר לבורסות זרות או מי מטעמן. השני, מתן היתר לגורמים אחרים.

גורם המבקש לקבל היתר מכוח סעיף 49ב (ב) לחוק ניירות ערך נדרש לפנות לרשות ניירות ערך ולהצהיר על התקיימות התנאים הרלבנטיים עבורו ולקבל היתר הרשות להציע שירותים כאמור לעיל.

על בעל היתר כאמור, להגיש אחת לשלוש שנים הצהרה דומה בדבר עמידתו בתנאי ההיתר הכללי הרלבנטיים אליו.

בהתאם לתנאי ההיתר, תאגיד בנקאי רשאי לפנות ללקוחותיו בהצעה למתן שירותי ברוקראז' באמצעות ברוקרים זרים בבורסות בחו"ל, בתנאי שהוא אינו פועל מטעמה של הבורסה הזרה בה יבוצעו העסקאות בניירות ערך, וכן בתנאי שאינו משווק בורסה זרה מסוימת או שוק מסוים. בעל היתר נדרש לתת גילוי בולט בהתאם לנוסח המצורף לתנאי ההיתר הכללי.

על בקשה לקבלת היתר להיות מוגשת לרשות תוך 4 חודשים מיום פרסום נוסח ההיתר. האיסור לפעול ללא היתר יכנס לתוקף 6 חודשים לאחר פרסומו.

הבנק נערך לפנות לרשות ניירות ערך לצורך קבלת היתר.

ממשל תאגידי

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא דירקטוריון

התיקון להוראה, אשר פורסם ביום 13 בנובמבר 2018, כולל שני נושאים -

- חובת הקמת "ועדה דירקטוריונית" לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות, אשר לפחות אחד מחבריה יהיה דירקטור בעל ידע וניסיון מוכח בתחום טכנולוגיית המידע. תפקידיה העיקריים של הועדה - לדון ולהמליץ לדירקטוריון בנוגע לאישור אסטרטגיה ומדיניות טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע וסייבר, התשתיות הטכנולוגיות, מאגרי נתונים, חדשנות טכנולוגית, הערכות לבנקאות העתיד, מסגרת לניהול סיכונים טכנולוגיים, תכנית התאוששות מאסון, יעדים לביצוע בשנה הקרובה ועמידה בהם.
- הוועדה תשתמש ביועצים חיצוניים בלתי תלויים, ככל הנדרש לדעתה, על מנת למלא את חובותיה, ותקיים קשר עם מנהל טכנולוגיית המידע, מנהל אבטחת מידע, מנהל הגנת הסייבר והאחראי על תחום החדשנות.
- חובת קביעת מדיניות למשך כהונה מקסימלי של יושבי ראש ועדות הדירקטוריון - על הדירקטוריון לקבוע מדיניות למשך כהונה מירבי של יושבי הראש של ועדות הדירקטוריון, במטרה לרענן את החשיבה הקולקטיבית של חברי הוועדה ולקדם נקודות מבט חדשות.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 332- רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 בפברואר 2019 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראה, הכולל שני נושאים עיקריים:

- ביטול האיסור על רכישה עצמית של ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופירוט התנאים בהם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית, שהם - עמידה בתנאי סעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובתנאי הוראת ניהול בנקאי תקין 331; היקף הרכישה בכל תכנית רכישה לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי; ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות; ביצוע הרכישה יתבצע על פי מנגנון נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך; תכנית הרכישה תאושר על ידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי ועל ידי הפיקוח על הבנקים.
- עדכון המגבלות החלות על מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי - התיקון מתיר (א) מתן מימון ללווה (או לקבוצת לוויים) בביטחון ניירות הערך הנ"ל, ובלבד שהיקף הביטחון לא יעלה על 0.5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי, וכן (ב) מתן מימון לעסקאות ביחידות מדדי מניות אשר מניית התאגיד הבנקאי נכללת בהם, לרבות קרנות שבהחזקותיהן נכללים ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, והכל בתנאי שסך הביטחונות שיקבל התאגיד הבנקאי על פי סעיפים א' ו-ב' הנ"ל לא יעלה על 5% מהונו המונפק והנפרע.

פעילות חוצת גבולות של לקוחות

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016

על מנת שניתן יהיה ליישם את ההסכם הבינלאומי בין ארה"ב לבין ישראל בנוגע ליישום ה-FATCA ("הסכם הפטקא") והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (CRS - COMMON REPORTING STANDARD) שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במדינת ישראל לבין הרשויות המוסמכות במדינות עמן נחתם הסכם לחילופי מידע, במתכונת שקבע ארגון ה-OECD, פורסם ביום 14 ביולי 2016 חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מספר 227), התשע"ו-2016. החוק מטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים חובה לאסוף ולהעביר מידע, כהגדרתו בחוק, הכל כפי שיקבע בתקנות שר האוצר לעניין זה. בהתאם לחוק, ניתן יהיה להטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים עיצום כספי בגין אי זיהוי פרטים או בשל פגם בהעברתם, וזאת מבלי לגרוע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה כאמור המהווה עבירה.

תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016

התקנות, אשר פורסמו ביום 4 באוגוסט 2016, קובעות את החובות המוטלות על מוסדות פיננסיים לצורך יישום הסכם הפטקא, ומסדירות את התהליכים השונים שעל מוסדות פיננסיים לבצע לשם בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים לצורך זיהוי בעלי החשבון וסיווגם כחשבונות שיש לדווח עליהם במסגרת הסכם זה. כן כוללות התקנות חובת מתן הודעה ללקוח בדבר העברת מידע למנהל רשות המסים, חובת דיווח וניכוי המוטלות על המוסדות הפיננסיים שאינם משתתפים ביישום הסכם הפטקא, והוראת מעבר לעניין תנאי ההכרה ביישום כמסד ציבורי על ידי מוסד פיננסי ישראל מדווח.

תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019

התקנות, אשר פורסמו ביום 6 בפברואר 2019, מאמצות את התקן הבינלאומי לחילופי מידע ("תקן CRS"), לצורך קיום חילופי מידע אוטומטיים על בסיס שנתי, למטרות סיוע הדדי באכיפת מס עם מדינות עמן נכרתו הסכמים אשר לפיהם קיימת התחייבות למסור את המידע האמור ("מדינות בנות דיווח"). בהתאם לתקנות, מוסדות פיננסיים, ובנקים בכללם, יבצעו בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים של יחידים וישויות, יסווגו חשבונות של תושבי מדינה זרה לפי דיני המס באותן מדינות, ויעבירו את המידע הנדרש לרשות המיסים הישראלית, לצורך העברתו למדינות תושבות המס של בעל החשבון, שהן מדינות בנות דיווח.

ביום 6 בפברואר 2019 פורסמה על ידי רשות המסים רשימה הכוללת 96 מדינות, שהן המדינות בנות הדיווח אליהן ישראל תעביר מידע במסגרת ה-CRS. רשימות מצומצמות יותר התפרסמו עבור שנות הדיווח 2017 ו-2018. הבנק והקבוצה נערכים ליישום החקיקה האמורה.

חוזר בנק ישראל בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

בהתאם לחוזר, אשר פורסם ביום 16 במרס 2015, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל, ובכלל זה לסיכונים בגין העלמות מס אפשריות של לקוחות שהם נישומי מס בארה"ב. לבנק מדיניות ייעודית קבוצתית בעניין זה ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד הערכתו ליישום הוראות ה-FATCA וה-CRS כנדרש.

איסור הלבנת הון

חוק לצמצום השימוש במזומן

מטרתו של החוק, אשר פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018, היא לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. החוק מגביל עסקאות במזומן לעסקאות בהן מחיר העסקה הינו 11,000 ש"ח לגבי עוסק ("מחיר העסקה" לגבי הבנק כעוסק, הוא מחיר השירות, קרי; העמלה המשולמת), ו-50,000 ש"ח לגבי מי שאינו עוסק. כמו כן, החוק קובע איסור על פירעון שיק מבלי ששם הנפרע נקוב בו, או שיק מוסב שעולה על 10,000 ש"ח אם הוא הוסב יותר מפעם אחת (או פעמיים אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפוקח), או אם לא נקובים בו שמות המסב והנסב ומספר הזהות של המסב. לאחר שנה מיום כניסתו לתוקף של החוק, שר האוצר יבחן את שינוי הסכומים הקבועים בתוספת הראשונה, ויהיה רשאי להפחיתם. עוסק יהיה חייב להחזיק אמצעי ייעודי המשמש לקריאת כרטיסי חיוב או סליקת אמצעי אלקטרוני אחר וכן, יהיה חייב לתעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם תשלום או קיבל תקבול. עוד קובע החוק שיעורים של עיצומים כספיים שיוטלו על עוסק וקנסות שיוטלו על מי שאינו עוסק, במקרים בהם הפרו את הוראות החוק, וכן קובע עבירה פלילית של מעשה מרמה שבוצע בניסיון להתחמק מהאיסורים הקבועים בחוק, שבצידה שלוש שנות מאסר. החוק ייכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019, למעט האיסורים שנקבעו על פירעון שיקים והעיצומים הכספיים על הפרתם, שייכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019 (יום התחילה המאוחר). לא יוטלו עיצומים כספיים ו/או קנסות בתשעת החודשים שמיום התחילה או מיום התחילה המאוחר, לפי העניין, אלא אם המפר קיבל התראה בכתב על ההפרה ושב והפר את אותה הוראה. הבנק נערך כנדרש ליישום החוק.

הגנת הפרטיות

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מספר 13) התשע"ח-2018

ההצעה, אשר פורסמה ביום 27 בפברואר 2018, אושרה בקריאה ראשונה. מטרתה של ההצעה היא שיפור כלי האכיפה ומנגנוני הפיקוח על קיום הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, הנוגעות לפרטיות במאגרי מידע. ההצעה נועדה לחזק במידה רבה את יכולת האכיפה של יחידת רשם מאגרי המידע, ובמסגרת זו להקנות לו סמכויות מנהליות חלופיות לנקיטת הליכים פליליים, לרבות הטלת עיצום כספי (בסכום שלא יפחת מהסכומים הקבועים בחוק בהתאם לחומרת ההפרה ופרמטרים נוספים), המצאת התראה מנהלית ודרישת התחייבות להימנע מהפרה שתלווה בעירובן בסכום העיצום הכספי שהמונה רשאי להטיל בשל אותה הפרה. כמו כן מבקשת ההצעה להשלים את הכלים הקיימים בידי הרשות בכלי חקירה פליליים ולקבוע רשימה של עבירות הנוגעות לאיסוף מידע לשם החזקתו במאגר מידע, לניהול מאגרי מידע ולשימוש במידע במאגרי מידע.

הליכים משפטיים

בבאר 25' לדוחות הכספיים מתוארות תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאחדות שלו.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- חברת S&P מעלות דירגה את הבנק בדירוג iIAA+/Positive, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג iIAA ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג iIAA.
- ביום 20 בדצמבר 2018, העלתה חברת S&P מעלות את אופק דירוג הבנק מ-Stable ל-Positive והעלתה את דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים מדירוג iIA+ לדירוג iIAA.
- חברת "מידרוג" דירגה את האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa3.il אופק חיובי, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג i.P-1, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aa1.il אופק חיובי, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa2.il אופק חיובי ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג (hyb) A1.il אופק חיובי.
- חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק כדלקמן: פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר, A3/Prime-2. ביום 16 באוקטובר 2018, חברת הדירוג הבינלאומית Moody's אישרה את דירוג פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר A3/Prime-2 והעלתה את תחזית הדירוג מ"ציב" ל"חיובי".

התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו ממשיכים להיות חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח גם בשנת 2018, כאשר שוק העבודה ממשיך להפגין עוצמה, עם שיעורי אבטלה נמוכים יחסית, אך לאורך זמן נחזית מגמה של החלשות הצמיחה. על פי האומדן שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש פברואר 2019, במחצית השנייה של שנת 2018 צמח המשק ב-2.2% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 3.4% במחצית הראשונה של שנת 2018 ועלייה של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2017. העלייה בתוצר במחצית השנייה של שנת 2018 מבטאת עליות בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה הציבורית וביצוא הסחורות והשירותים וירידה בהשקעות בנכסים קבועים. בנוסף, חלה ירידה ביבוא הסחורות והשירותים. פרמטר נוסף המצביע על האטה בקצב הצמיחה הוא המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל שעלה במהלך שנת 2018 ב-3.1%, בדומה לקצב הצמיחה של התוצר. ירידת קצב הגידול של המדד בהשוואה לקצב של שנת 2017 שעמד על 4.2%, משקפת את הקושי של המשק הישראלי להגדיל את היקף הייצור באמצעות הגדלה של כמות העובדים מכיוון ששיעור האבטלה נמוך, והמשק נדרש לספק יותר מהביקושים ממקורות חיצוניים.

חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש ינואר 2019 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2019 ל-3.4% בהשוואה ל-3.6% בתחזית הקודמת. תחזית הצמיחה לשנת 2020 הינה 3.5%. התחזית לשנת 2019 נמוכה מהתחזית הקודמת, בהשפעת האטת הפעילות המשתקפת בנתוני החשבונאות הלאומית. הצריכה הפרטית צפויה לצמוח בשנת 2019 בקצב נמוך מההערכה הקודמת וההשקעה בנכסים קבועים צפויה לצמוח ב-3% בשנת 2019, אך בשנת 2020 היא צפויה להתכווץ ל-2% כתוצאה ממיצוי כמה השקעות גדולות במשק. על פי תחזית משרד האוצר מחודש ינואר 2019, קצב הצמיחה הצפוי בשנת 2019 צפוי לעמוד על 3.1%.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's העלתה במהלך חודש יולי 2018 את אופק דירוג האשראי של ישראל מ"נייטרלי" ל"חיובי" ואישררה אותו ברמה של A1. משמעות העלאת התחזית הינה סיכוי גבוה להעלאת דירוג האשראי של ישראל במהלך 12-18 החודשים הקרובים. בין הגורמים להעלאת תחזית הדירוג הינם הביצועים הפיסקליים הטובים ובין היתר, הורדת יחס החוב הציבורי לתוצר ביותר מ-10 נקודות האחוז משנת 2008 לכ-60% מהתוצר. גורם נוסף שהביא להחלטה הינו איתנותה הגוברת של הכלכלה, הנתמכת על ידי הדינמיות של מגזר ההי-טק. חברת S&P העלתה במהלך חודש אוגוסט 2018 את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של AA-. העלאת הדירוג באה על רקע שיפור במדיניות הפיסקלית של ממשלת ישראל, אשר לצד ביצועים כלכליים חזקים במיוחד, הביאו לירידה ניכרת ביחס החוב הממשלתי נטו לתוצר בשנים האחרונות. נציגי חברת הדירוג הדגישו את חוזקות הליבה של דירוג האשראי של ישראל, כגון: כלכלה מגוונת, מודרנית ומשגשגת, חשבונות חיצוניים חזקים, משמעת פיסקלית ומסגרת מוניטרית גמישה.

תקציב המדינה

על פי אומדן ראשון של משרד האוצר, בשנת 2018 נמדד גירעון בסך 38.9 מיליארד ש"ח בפעילות התקציבית של הממשלה שהם כ-2.9% מהתמ"ג, בהשוואה לגירעון בסך 24.6 מיליארד ש"ח שהם כ-1.9% מהתמ"ג בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון שנמדד בשנת 2018 דומה לתכנון בתקציב המקורי שעמד על 38.5 מיליארד ש"ח שהם כ-2.9% מהתמ"ג. עם זאת ההכנסות היו גבוהות מהחזוי בסך כ-0.7 מיליארד ש"ח וההוצאות היו גבוהות מהתכנון בתקציב המקורי בסך כ-1.1 מיליארד ש"ח. הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-6.2% ואילו בתקציב המקורי תוכנן גידול שנתי של 5.2% בהשוואה לאומדן הביצוע בשנת 2017. הוצאות מערכת הביטחון עלו ב-1.6%, ואילו בתקציב המקורי תוכנן קיטון שנתי של 0.4%. הכנסות המדינה ממסים בשנת 2018 הסתכמו בכ-306 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 2.3% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בניכוי תיקוני חקיקה, הכנסות חריגות והקדמת יבוא כלי רכב בחודש דצמבר 2016 על חשבון שנת 2017. על פי תחזית משרד האוצר מחודש ינואר 2019, תחזית הגירעון לשנת 2019 עומדת על 3.5%.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמצאת במגמה של עלייה, אם כי היא עדיין נמוכה וזאת לאחר שמדד המחירים לצרכן בשנת 2018 עלה ב-0.8% (מדד "בגין"). המדד "הידוע" עלה בשיעור של 1.2%. לאחר עלייה של 0.4% בשנת 2017, מעט מתחת לרף התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל, העומד על 1%. יצוין כי בחמש השנים האחרונות, 2014-2018, נרשמה ירידה מצטברת של 0.2% במדד המחירים לצרכן. בשנת 2018 עיקר העלייה נרשמה בסעיפי ירקות ופירות - 12.4%, דיור - 1.9% ומזון - 0.8%. עיקר הירידה נרשמה בסעיפי הלבשה והנעלה - 2.9% וריהוט וציוד לבית - 1.2%.

על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ינואר 2019, האינפלציה בשנת 2019 תעמוד על 1.3% ובשנת 2020 תעמוד על 1.8%. התחזית מבטאת את ההערכה כי שוק העבודה ההדוק יוסיף לתמוך בעלויות שכר ותביא לכך שהאינפלציה תתכנס למרכז היעד. אולם על פי הערכות עליית האינפלציה צפויה להיות הדרגתית, על רקע תהליכים שנראה כי הם טרם מוצו, המשך הגידול בתחרות, הצעדים שהממשלה נוקטת כדי להוזיל את יוקר המחיה והתפתחות המסחר באינטרנט.

נכון לחודש ינואר 2019, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים העוקבים, עומדות על שיעור של 1.2%, הנמצא בתוך יעד יציבות המחירים של הממשלה, כאמור.

המשך המדיניות המוניטרית של בנק ישראל, תלויה, בין היתר, בסביבת האינפלציה הקיימת והתבססותה בתוך טווח היעד.

שוק הדיור

הפרסומים האחרונים משקפים ירידה במחירי הדירות ובהיקפי העסקאות. על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש ינואר 2019, נרשמה ירידה של 0.4% במחירי הדירות בחודשים אוקטובר-נובמבר 2018, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2018. מחירי העסקאות בחודשים אוקטובר-נובמבר 2018 ירדו ב-2.3%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

ב-12 החודשים שבין אוקטובר 2017 לספטמבר 2018 הוחל בבנייתן של כ-44,510 דירות, ירידה של כ-17% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ונסתיימה בנייתן של כ-47,700 דירות, ירידה של 6.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2018 נמכרו כ-5,650 דירות חדשות, עלייה של כ-17%, בהשוואה למספר הדירות החדשות שנמכרו בחודשים יוני-אוגוסט 2018, בניכוי הגורמים העונתיים.

ב-12 החודשים שבין דצמבר 2017 לנובמבר 2018 נרשמה ירידה של כ-10% במספר הדירות החדשות שנמכרו, בהשוואה ל-12 החודשים הקודמים, בניכוי הגורמים העונתיים.

שוק העבודה

שיעורי האבטלה ממשיכים להיות נמוכים ויציבים. שיעור האבטלה בחודש נובמבר 2018 (בקרוב גילאי 15 ומעלה) עמד על 4.1%, בדומה לחודש אוקטובר 2018. בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) שיעור הבלתי מועסקים נמוך ועמד בחודש נובמבר 2018 על 3.6%, בדומה לחודש אוקטובר 2018. על פי חטיבת המחקר של בנק ישראל, שוק העבודה ההדוק, צפוי לתמוך בעלויות שכר וכך לתרום לעלייה באינפלציה.

שער החליפין

בשנת 2018, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-8.1% ושער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-3.4%. במהלך שנת 2018 רכש בנק ישראל כ-3.3 מיליארד דולר, מזה 1.5 מיליארד דולר בגין רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין.

בחודש נובמבר 2017 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין, ירכוש הבנק בשנת 2018 כ-1.5 מיליארד דולר. בחודש נובמבר 2018 הודיע בנק ישראל על סיום תוכנית רכישות המט"ח שנועדו לקזז את השפעת הפקת הגז על שער החליפין. יחד עם זאת בנק ישראל הדגיש כי הוא ימשיך לפעול בשוק המט"ח במקרה של תנודות חריגות בשער החליפין, אשר אינן תואמות את התנאים הכלכליים הבסיסיים, או כאשר שוק מט"ח אינו מתפקד כראוי.

	שיעור השינוי		שער החליפין ליום		
	שנת 2018	שנת 2017	31.12.17	30.9.18	31.12.18
דולר	8.1%	(9.8%)	3.47	3.63	3.75
אירו	3.4%	2.7%	4.15	4.22	4.29

רביית בנק ישראל

בחודש נובמבר 2018 העלה בנק ישראל את הרבית, לראשונה מחודש פברואר 2015, ב-0.15% נקודות אחוז לרמה של 0.25%. סביבת האינפלציה התייצבה מעל הגבול התחתון של יעד המחירים. הציפיות לטווחים הבינוניים נותרו מבוססות בתוך תחום היעד. המשך עליית השכר והימצאות המשק בסביבת תעסוקה מלאה, ייתמכו בהמשך עליית האינפלציה לכיוון מרכז היעד, כמו גם הפיחות, במידה שיתמיד.

בנק ישראל מעריך שתואי העלאת הרבית בעתיד יהיה הדרגתי וזהיר, באופן שיתמוך בתהליך שבסופו האינפלציה תתייצב בסביבת מרכז תחום היעד, ובפעילות הכלכלית.

על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ינואר 2019, הרבית צפויה לעלות לשיעור של 0.5% ברבעון השלישי של שנת 2019 ולהמשיך לעלות לשיעור של 0.75% ברבעון הראשון של שנת 2020. חזאי שוק ההון מעריכים כי העלאת הרבית הבאה תהיה לא לפני תחילת שנת 2020.

הסביבה הגלובלית

תמונת המקור של הכלכלה העולמית ממשיכה להצביע על ירידה במומנטום, תנודתיות גבוהה וחוסר ודאות. מסתמן שהסיכונים שיוצרת ההחרפה ב"מלחמת הסחר" מחלחלים גם לפעילות העסקית של חברות מובילות. בתי ההשקעות עדכנו כלפי מטה את תחזיות הצמיחה למרבית הגושים, ונמשכת ההתמתנות בסחר העולמי בקרב המשקיים המפותחים. הצמצום המוניטרי הגלובלי צפוי להאט: למרות שהרבית בארה"ב ובמספר משקים נוספים עלתה, השווקים בארה"ב כבר אינם מתמחרים העלאת רבית נוספת, והשווקים באירופה משקפים דחייה במועד שבו הרבית צפויה לעלות. בשווקים הפינינסיים נרשמו ירידות שערים ותנודתיות חדה במרבית מדדי המניות, תשואות האג"ח הממשלתיות ירדו, ומרווחי האג"ח התאגדי התרחבו.

ארה"ב המשיכה לצמוח בקצב גבוה אך הוא צפוי להתמתן מעט ברבעון הרביעי של השנה.

באירופה, הפעילות הכלכלית מאבדת מומנטום ומדדי הסנטימנט מוסיפים להיחלש. התבוננות במדינות העיקריות באירופה מעלה תמונה מעורבת: בצרפת ובספרד נרשמה צמיחה חיובית בשעה שבגרמניה ובאיטליה נכרה התכווצות. בבריטניה נרשמה האצה בצמיחה, אך אי הוודאות נותרה גבוהה לנוכח הברקזיט.

ביפן, פורסמו ברבעון הרביעי של השנה נתוני פעילות שמצביעים על התאוששות, לאחר ההתכווצות ברבעון השלישי.

במשקים המתעוררים חלה התייצבות יחסית, אך קצב הצמיחה עלול להיפגע עקב החרפה אפשרית ב"מלחמת הסחר" והשלכות הצמצום המוניטרי במשקים המפותחים.

הצמיחה בסין מוסיפה להיחלש גם ברבעון הרביעי, בעיקר במגזר הייצור.

קצב המטבע הבינלאומית פירסמה במהלך חודש ינואר 2019 תחזית פחות אופטימית לצמיחה הגלובלית. הקצב הודיעה על הורדת תחזית הצמיחה העולמית בפעם השנייה ברציפות לצמיחה בשיעור של 3.5% בשנת 2019 ובשיעור של 3.6% בשנת 2020, בהשוואה לתחזית צמיחה של 3.7% שפורסמה במהלך אוקטובר 2018. הירידה בתחזית הצמיחה נובעת בעיקר מירידה בביקוש ברחבי אירופה והתנודות בשוקי ההון. בקצב המטבע אף הזהירו כי מתיחות סחר חדשה עלולה להוביל לבעיות נוספות.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך שנת 2018 נרשמו ירידות במדדי המניות העיקריים: מדד ת"א 35 ירד בכ-3.0% ומדד ת"א 125 ירד בכ-2.3%. מדד האג"ח הכללי ירד בכ-1.5%. מרבית הירידות בשוקי ההון התרחשו במהלך חודש דצמבר 2018, בו ירד מדד ת"א 35 בכ-10.2%, מדד ת"א 125 ירד בכ-9.2% ומדד האג"ח הכללי ירד בכ-0.5%.

במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית נרשמה מגמת עלייה בהיקפי המחזוריים. במחזורי המסחר היומיים הממוצעים של מניות ת"א 35 נרשמה עלייה של כ-11.5% ובמניות ת"א 125 נרשמה עלייה של 2.8%. במחזורי המסחר של האג"ח נרשמה עלייה של 1.8%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
2017	2018	2017	2018	
742	827	2.7%	(3.0%)	מדד ת"א 35
996	1,024	6.4%	(2.3%)	מדד ת"א 125
3,639	3,706	4.7%	(1.5%)	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך שנת 2018 חלה ירידה של כ-7.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נרשמה בגין ירידה בגיוסי מניות והמירים ובגיוסי אג"ח קונצרני.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
שיעור השינוי	2017	2018	
(35.5%)	11,657	7,524	מניות והמירים
0.2%	46,279	46,353	אג"ח ממשלתי
(8.6%)	72,006	65,793	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
(7.9%)	129,942	119,670	סך הכל

מדד ה-S&P-500 ירד בכ-6.2% במהלך שנת 2018. באירופה, ירד מדד היורוסטוקס-600 בכ-11.8%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-16.6%. מרבית הירידות נרשמו במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2018, בו מדד ה-S&P-500 ירד בכ-14.0%. באירופה, ירד מדד היורוסטוקס-600 בכ-10.4%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-7.8%.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

לתיאור של מגזרי הפעילות ראה באור 28 לדוחות הכספיים ופרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזרי הפעילות ושינויים החלים בהם

מגזר העסקים הגדולים

- מרבית הלקוחות העסקיים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים ולעיתים קרובות, בכל הבנקים הגדולים הפועלים בישראל, וכן בבנקים זרים.
- רמת התחרות במערכת הבנקאית על לקוחות איכותיים במגזר העסקים הגדולים הינה גבוהה מאוד. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים.
- התרחבות השוק החוץ-בנקאי בישראל כתחליף לאשראי בנקאי כמפורט לעיל, לרבות אשראי שמעניקים גופים מוסדיים וחברות ביטוח, ותהליכי הגלובליזציה והליברליזציה אפשרו ללקוחות מגזר העסקים הגדולים נגישות לגיוסי הון בשוקי ההון בארץ ובחו"ל, וזמינות לקבלת אשראי ושירותים בנקאיים מבנקים וגופים פיננסיים בחו"ל.

מגזר הבנקאות הפרטית

- הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית המתאפיין ברמת תחרות גבוהה, הינה נדבך מרכזי באסטרטגיה של הקבוצה. הקבוצה מתחרה במגזר זה מול כל הבנקים הישראליים וכן מול נציגויות של בנקים ובתי השקעות זרים בישראל, גופים מוסדיים, ברוקרים פרטיים והשקעות בשווקים זרים.
- על רקע זה, ולנוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות במגזר הבנקאות הפרטית, התחרות על לקוחות אלו חריפה ודינאמית מאוד. תחרות זו באה לידי ביטוי בהקצאת משאבים ניכרת להעלאת רמת השירות והיעוץ ללקוחות הבנקאות הפרטית, בהכשרה מקצועית לעובדים, בהרחבה מתמדת של סל המוצרים, בשדרוג של המערכות הטכנולוגיות תומכות ההחלטה, בהטבות בתנאי ניהול חשבון, בשחיקה ברמות המחירים והעמלות, במבצעי פרסום רבים ודגש על שירות אישי ויצירת מעטפת שירות מותאמת ללקוח.
- בפלח העליון של מגזר הבנקאות הפרטית, וכן בפעילות בקרב תושבי חוץ, מתמודדת הקבוצה בשוק הבנקאות הפרטית הגלובלי, המתאפיין ברמת תחרות גבוהה במיוחד. באופן ספציפי, מתחרה הקבוצה במגזר זה מול הבנקים הישראליים ומול בנקים וגופים אחרים המתמחים בבנקאות פרטית לאוכלוסייה הזרה ומול בתי השקעות הבינלאומיים.
- על מנת לשפר את היערכות הקבוצה בטיפול בפלח העליון של הבנקאות הפרטית, ערך הבנק מהלך להפיכת סניפי יובנק למרכזי פלטינום אשר מטפלים בלקוחות האמורים במודל שירות אשר מותאם באופן ייחודי לאופי פעילותם של הלקוחות ולצרכיהם.
- הבנק והקבוצה פועלים תדיר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים במטרה לשפר את רמת השירות ולהרחיב את סל המוצרים, כולל שידרוג ופיתוח השירותים הניתנים באינטרנט ובסלולר, לרבות פיתוח שירותי שוק הון מתקדמים.

מגזר העסקים הבינוניים

- התחרות על לקוחות מגזר העסקים הבינוניים במערכת הבנקאית הולכת וגוברת. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. קבוצת הבנק מתמודדת בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים בעלי נציגויות בישראל. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים. בנוסף לכך, קיימת תחרות מצד גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות הביטוח, חברות למימון והאפשרות לגיוסי הון בשווקים בארץ ובחו"ל.
- מרבית הלקוחות במגזר העסקים הבינוניים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים, מה שמגביר את התחרותיות על לקוחות אלה. גם דרישות הון וגולטוריות, המגבילות את הבנקים בפעילותם מול לקוחות עסקיים גדולים והחמרתן בשנים האחרונות, מובילות את המערכת הבנקאית להתמקד בלקוחות אלו, בעיקר בתחום ה-Middle Market.
- הבנק מנצל יתרון תחרותי שקיים במסגרת פעילות הקבוצה ומציע ללקוחות להנות משירותי הפקטורינג ומימון במסגרת הקרן לעסקים קטנים ובינוניים.
- גם בפעילות הפאסיבה קיימת תחרות על לקוחות מגזר ה-Middle Market, הן מול בנקים והן מול גופים חוץ-בנקאיים המתמחים בשוקי ההון והכספים (לרבות חברות הביטוח, בתי השקעות וכיו"ב).

מגזר משקי הבית

- רמת התחרות על מגזר משקי הבית, נמצאת במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות - הן במערכת הבנקאית והן מול גופים חוץ בנקאיים. כחלק מההתמודדות על נתח השוק, מתבצעים בקבוצה שינויים נדרשים, לרבות התאמת ההיערכות בתחומים הבאים:
- שימת דגש על פיתוח השירותים הישירים של הקבוצה; הבינלאומי און ליין, אפליקציות מתקדמות בסלולר, מכשירים לשירות עצמי ועוד.
 - פעילות שיווקית רחבה, המושתתת על מערכות מיכוניות תומכות.
 - התאמות במערך הסינוף בהתאם להתפתחויות באוכלוסיות היעד של הקבוצה ועל פי אזורי פוטנציאל.
 - חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח.
 - במקביל, ממשיכה הקבוצה להתמקד באוכלוסיות מטרה ספציפיות בקרב מגזר משקי הבית, כמו עובדי מערכת הבטחון וגמלאיה, אוכלוסיית המורים, בעלי מקצועות חופשיים, עובדי חברות גדולות, מגזר הלקוחות החרדי ועוד. מיזוג פעילות אוצר החייל אל תוך הבנק, החל משנת 2019, יתרום רבות לשיפור והרחבת השירות הניתן לעובדי מערכת הביטחון וגמלאיה.
 - שיפור מעמדה של הקבוצה במגזר משקי הבית ימשיך להוות נדבך מרכזי באסטרטגיה העסקית של הקבוצה. אסטרטגיה זו נועדה לבזר את תמהיל ההכנסות של הקבוצה, כמו גם ליצור מאגר לקוחות, ממנו תצמח עתודת לקוחות הבנקאות הפרטית בעתיד. הבנק שואף לשימור והגדלת פעילות הקבוצה בקרב לקוחות קיימים, לרבות לקוחות דואליים, שחלק מפעילותם הפיננסית מתנהלת בבנקים אחרים. כמו כן, ממשיכה הקבוצה בגיוס של לקוחות חדשים מקרב אוכלוסיות המטרה של הקבוצה, כל בנק בתחום התמחותו, ובצעדים ליעול ושיפור התשתיות הקמעונאיות.
- התהליכים הבאים מתבצעים ו/או מתוכננים להתבצע במהלך העסקים לשם מימוש אסטרטגיה זו:
- חיזוק התפיסה ממוקדת הלקוח, תוך התאמת הצעות הערך, המוצרים, רמת השירות וערוצי ההפצה להעדפות ולצרכים הפיננסיים של כל לקוח.
 - ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב-ערוצית, המתבססת הן על מערך סינפי בפריסה הולמת, והן על הרחבה מתמדת של שירותי הבנקאות הישירה, לרבות מכשירים אוטומטיים מתקדמים, אתר האינטרנט והאפליקציות הסלולריות שנמצאות בתהליך מתמיד של הרחבת השירותים הבנקאיים הכלולים בהן כדוגמת פיבי - הבנקאית הווירטואלית, זיהוי ביומטרי, הרחבת שירות נתונים בקליק המאפשר ללקוח קבלת מידע ללא צורך בתהליך הזדהות, משלוח הודעות אישיות ללקוחות, התכתבות עם בנקאי בדואר אלקטרוני/מסרונים באתר או באפליקציה, וכיוצ"ב.
 - ייזום שיטתי מבוסס מאגרי נתונים כלפי לקוחות בכל תחומי הפעילות, לרבות שירותי ניהול חשבון, פעילות השקעות וייעוץ, אשראי צרכני ומשכנתאות.
 - שימור המובילות והיתרון התחרותי בתחום החיסכון וההשקעות.
 - פיתוח פעילות המשכנתאות כמוצר קמעונאי משלים.

מגזר העסקים הקטנים והזעירים

- התחרות על מגזר העסקים הקטנים והזעירים נמצאת במגמת התחזקות בשנים האחרונות.
- הקבוצה מתחרה במגזר העסקים הקטנים והזעירים מול כל הבנקים בישראל, ובעיקר מול ארבעת הבנקים הגדולים. עם זאת, בשנים האחרונות גוברת התחרות גם מצד הבנקים הקטנים המרחיבים את פעילותם מול המגזר. כמו כן, קיימת תחרות מצד גופים פיננסיים שונים, ובהם חברות כרטיסי האשראי, חברות ליסינג וחברות ביטוח. גורם נוסף התורם להגברת התחרות במגזר זה, הינו קיומן של קרנות ממשלתיות יעודיות למתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים. בימים אלו הבנק בוחן אפשרות להקמה של מספר קרנות יעודיות באופן עצמאי או בשיתוף עם גורם מוסדי.

נספחים

277	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד
281	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
282	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני
283	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
284	נספח 5 - מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה ב-1%	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה ב-1%	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה ב-1%
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
70,282	2,360	3.36	72,904	2,531	3.47	77,088	2,764	3.59
350	7	2.00	-	-	-	-	-	-
70,632	2,367	3.35	72,904	2,531	3.47	77,088	2,764	3.59
641	-	-	639	-	-	661	4	0.61
641	-	-	639	-	-	661	4	0.61
2,497	10	0.40	2,284	13	0.57	2,419	14	0.58
297	-	-	120	1	0.83	14	-	-
2,794	10	0.36	2,404	14	0.58	2,433	14	0.58
21,284	22	0.10	24,964	26	0.10	27,783	32	0.12
21,284	22	0.10	24,964	26	0.10	27,783	32	0.12
567	1	0.18	694	1	0.14	760	1	0.13
567	1	0.18	694	1	0.14	760	1	0.13
14,697	119	0.81	11,961	126	1.05	10,741	182	1.69
99	2	2.02	45	-	-	-	-	-
14,796	121	0.82	12,006	126	1.05	10,741	182	1.69
895	5	0.56	788	5	0.63	428	4	0.93
2	-	-	-	-	-	-	-	-
897	5	0.56	788	5	0.63	428	4	0.93
-	-	-	111	1	0.90	-	-	-
-	-	-	111	1	0.90	-	-	-
111,611	2,526	2.26	114,510	2,704	2.36	119,894	3,001	2.50
2,317	-	-	2,501	-	-	2,641	-	-
12,262	-	-	12,251	-	-	12,757	-	-
126,190	-	-	129,262	-	-	135,292	-	-
748	9	1.20	276	2	0.72	14	-	-

נכסים נושאי רבית
אשראי לציבור ⁽²⁾⁽⁵⁾
- בישראל
- מחוץ לישראל
סך הכל
אשראי לממשלה
- בישראל
סך הכל
פקדונות בבנקים
- בישראל
- מחוץ לישראל
סך הכל
פקדונות בבנקים מרכזיים
- בישראל
סך הכל
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
- בישראל
סך הכל
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
- בישראל
- מחוץ לישראל
סך הכל
אגרות חוב למסחר
- בישראל
- מחוץ לישראל
סך הכל
נכסים המוחזקים למכירה
- מחוץ לישראל
סך הכל
סך כל הנכסים נושאי רבית
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ⁽⁴⁾
סך כל הנכסים
סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

הערות לטבלה ראה עמוד 280.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת רבית (1)	במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת רבית (1)	במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת רבית (1)	במיליוני ש"ח
ב-%			ב-%			ב-%		
-	-	6,390	-	-	5,532	-	-	5,639
0.31	182	57,861	0.39	222	56,672	0.55	320	58,202
0.28	182	64,251	0.36	222	62,204	0.50	320	63,841
1.64	5	304	1.96	5	255	1.65	4	242
1.64	5	304	1.96	5	255	1.65	4	242
0.32	3	927	0.51	5	988	0.39	4	1,023
0.32	3	927	0.51	5	988	0.39	4	1,023
2.91	163	5,611	3.08	165	5,356	3.61	184	5,094
2.91	163	5,611	3.08	165	5,356	3.61	184	5,094
1.63	4	245	1.87	5	267	1.08	3	277
1.63	4	245	1.87	5	267	1.08	3	277
0.50	357	71,338	0.58	402	69,070	0.73	515	70,477
		41,009			45,307			49,507
		2,317			2,501			2,641
		3,624			4,197			4,434
		118,288			121,075			127,059
		7,902			8,187			8,233
		126,190			129,262			135,292
1.76			1.78			1.77		
1.95	2,160	110,863	2.01	2,300	114,234	2.07	2,486	119,880
1.20	9	748	0.72	2	276	-	-	14
1.94	2,169	111,611	2.01	2,302	114,510	2.07	2,486	119,894
-	-	-	-	-	-	-	-	-

הערות לטבלה ראה עמוד 280.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
ב-%			ב-%			ב-%		
2.34	1,982	84,607	2.35	2,127	90,403	2.36	2,266	96,190
(0.16)	(79)	48,969	(0.19)	(96)	50,821	(0.24)	(110)	53,054
2.18			2.16			2.15		
2.42	299	12,371	3.01	348	11,563	3.98	427	10,717
(1.99)	(220)	11,081	(2.31)	(244)	10,551	(2.99)	(299)	10,013
0.43			0.70			0.99		
1.70	236	13,885	1.85	227	12,268	2.37	308	12,973
(0.51)	(58)	11,288	(0.81)	(62)	7,698	(1.43)	(106)	7,413
1.19			1.04			0.94		
2.27	2,517	110,863	2.36	2,702	114,234	2.50	3,001	119,880
(0.50)	(357)	71,338	(0.58)	(402)	69,070	(0.73)	(515)	70,477
1.77			1.78			1.77		

הערות לטבלה ראה עמוד 280.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 בהשוואה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי רבית					
אשראי לציבור					
171	80	91	233	83	150
(7)	(4)	(3)	-	-	-
164	76	88	233	83	150
נכסים נושאי רבית אחרים					
- בישראל					
14	11	3	66	58	8
-	1	(1)	(2)	-	(2)
14	12	2	64	58	6
178	88	90	297	141	156
התחייבויות נושאות רבית					
פקדונות הציבור					
- בישראל					
-	-	-	-	-	-
40	45	(5)	98	90	8
40	45	(5)	98	90	8
התחייבויות נושאות רבית אחרות					
- בישראל					
5	11	(6)	15	22	(7)
5	11	(6)	15	22	(7)
45	56	(11)	113	112	1
133	32	101	184	29	155

- (1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת נירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 בסך של 20 מיליון ש"ח (לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 נכתה יתרה בסך של 31 מיליון ש"ח ולשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 נוספה יתרה בסך של 12 מיליון ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך של 103 מיליון ש"ח, 108 מיליון ש"ח ו-95 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בשנים שנתיימו ביום 31 בדצמבר 2018, 31 בדצמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2016, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה.

נספח 2 -
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
 (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר				
2014	2015	2016	2017	2018
2,664	2,260	2,526	2,704	3,001
563	307	357	402	515
2,101	1,953	2,169	2,302	2,486
89	18	80	121	166
2,012	1,935	2,089	2,181	2,320
230	149	115	83	231
1,375	1,378	1,300	1,305	1,325
62	14	65	62	81
1,667	1,541	1,480	1,450	1,637
*1,759	*1,589	*1,581	*1,579	1,696
444	428	409	380	376
139	131	116	94	91
*570	*562	*577	*554	656
2,912	2,710	2,683	2,607	2,819
767	766	886	1,024	1,138
328	326	398	358	408
439	440	488	666	730
35	38	72	54	37
474	478	560	720	767
(19)	(32)	(39)	(42)	(34)
455	446	521	678	733
בשקלים חדשים				
4.54	4.45	5.19	6.76	7.31

הכנסות רבית
הוצאות רבית
הכנסות רבית, נטו
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית
הכנסות מימון שאינן מרבית
עמלות
הכנסות אחרות
סך הכל הכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות
משכורות והוצאות נלוות
אחזקה ופחת בנינים וציוד
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
רווח לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח
רווח לאחר מסים
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
רווח נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי מניות הבנק

רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
 רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

* הוצג מחדש לאור יישום תיקון מספר 2017-07 לקודיפיקציה, בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה. ראה גם באור 3.ג.1 להלן.

נספח 3 -

דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2017-2018 - מידע רב רבעוני

(במיליוני ש"ח)

2017				2018				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
640	753	615	696	654	819	756	772	הכנסות רבית
78	170	50	104	70	204	122	119	הוצאות רבית
562	583	565	592	584	615	634	653	הכנסות רבית, נטו
34	53	9	25	27	54	49	36	הוצאות בגין הפסדי אשראי
528	530	556	567	557	561	585	617	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית								
12	21	38	12	40	47	108	36	הכנסות מימון שאינן מרבית
334	317	321	333	338	325	322	340	עמלות
42	13	6	1	23	52	2	4	הכנסות אחרות
388	351	365	346	401	424	432	380	סך הכל הכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
*403	*394	*387	*395	446	389	406	455	משכורות והוצאות נלוות
99	94	94	93	96	94	95	91	אחזקה ופחת בנינים וציוד
23	22	24	25	23	22	22	24	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
*129	*140	*135	*150	172	150	178	156	הוצאות אחרות
654	650	640	663	737	655	701	726	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
262	231	281	250	221	330	316	271	רווח לפני מסים
97	86	78	97	82	117	103	106	הפרשה למסים על הרווח
165	145	203	153	139	213	213	165	רווח לאחר מסים
10	16	12	16	6	13	9	9	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
175	161	215	169	145	226	222	174	לפני יחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(9)	(10)	(12)	(11)	(8)	(7)	(10)	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
166	151	203	158	137	219	212	165	המיוחס לבעלי מניות הבנק

בשקלים חדשים				בשקלים חדשים				רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.65	1.52	2.01	1.58	1.37	2.18	2.11	1.65	רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

* הוצג מחדש לאור יישום תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה, בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה. ראה גם באור 3.ג.1 להלן.

נספח 4 -
מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
 (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר					
2014	2015	2016	2017	2018	
29,182	30,727	29,150	39,186	31,303	נכסים
12,554	16,439	15,776	10,238	12,595	מזומנים ופקדונות בבנקים
477	353	414	813	863	ניירות ערך
69,807	73,379	78,175	81,216	85,160	ניירות ערך שנשאלו
(876)	(824)	(847)	(838)	(868)	אשראי לציבור
68,931	72,555	77,328	80,378	84,292	הפרשה להפסדי אשראי
658	669	654	675	700	אשראי לציבור, נטו
396	438	514	565	606	אשראי לממשלה
1,222	1,229	1,133	1,095	1,023	השקעה בחברה כלולה
335	272	243	235	239	בנינים וציוד
3,015	1,636	1,332	1,342	1,399	נכסים בלתי מוחשיים
1,037	1,158	1,020	1,186	1,100	נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	343	4	-	נכסים אחרים
117,807	125,476	127,907	135,717	134,120	נכסים המוחזקים למכירה
95,155	103,262	105,817	113,511	111,697	סך כל הנכסים
1,469	1,565	755	1,133	1,150	התחייבויות, הון זמני והון
556	511	570	960	982	פקדונות הציבור
4,903	5,862	5,801	5,249	4,989	פקדונות מבנקים
3,162	1,659	1,356	1,318	1,294	פקדונות הממשלה
5,519	4,954	4,929	5,162	5,595	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	-	745	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
110,764	117,813	119,973	127,333	125,707	התחייבויות אחרות
-	326	330	338	-	התחייבויות המוחזקות למכירה
6,797	7,073	7,321	7,756	8,093	סך כל ההתחייבויות
246	264	283	290	320	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,043	7,337	7,604	8,046	8,413	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
117,807	125,476	127,907	135,717	134,120	זכויות שאינן מקנות שליטה
					סך כל ההון
					סך כל ההתחייבויות, הון זמני והון

נספח 5 -

מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2017-2018 - מידע רב רבעוני

(במיליוני ש"ח)

2017				2018				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
								נכסים
30,255	30,969	33,205	39,186	34,481	33,090	32,835	31,303	מזומנים ופקדונות בבנקים
14,675	13,047	10,590	10,238	10,471	11,919	11,880	12,595	ניירות ערך
492	903	895	813	637	550	904	863	ניירות ערך שנשאלו
78,820	79,964	81,091	81,216	82,745	83,811	86,367	85,160	אשראי לציבור
(827)	(845)	(855)	(838)	(841)	(860)	(883)	(868)	הפרשה להפסדי אשראי
77,993	79,119	80,236	80,378	81,904	82,951	85,484	84,292	אשראי לציבור, נטו
648	646	652	675	677	681	672	700	אשראי לממשלה
518	535	549	565	571	585	596	606	השקעה בחברה כלולה
1,113	1,105	1,097	1,095	1,046	1,031	1,025	1,023	בנינים וציוד
240	232	226	235	228	227	223	239	נכסים בלתי מוחשיים
1,340	1,295	1,203	1,342	1,189	1,263	1,009	1,399	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,002	968	1,235	1,186	1,397	1,950	1,223	1,100	נכסים אחרים
242	17	-	4	35	7	-	-	נכסים המוחזקים למכירה
128,518	128,836	129,888	135,717	132,636	134,254	135,851	134,120	סך כל הנכסים
								התחייבויות, הון זמני והון
106,198	107,280	108,394	113,511	111,913	112,555	113,804	111,697	פקדונות הציבור
716	746	782	1,133	359	460	857	1,150	פקדונות מבנקים
593	1,038	846	960	749	613	948	982	פקדונות הממשלה
5,575	5,070	5,230	5,249	4,980	5,012	5,155	4,989	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,447	1,341	1,160	1,318	967	1,124	942	1,294	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,222	5,170	5,151	5,162	5,598	6,225	5,735	5,595	התחייבויות אחרות
691	16	-	-	-	-	-	-	התחייבויות המוחזקות למכירה
120,442	120,661	121,563	127,333	124,566	125,989	127,441	125,707	סך כל ההתחייבויות
331	336	336	338	-	-	-	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,456	7,563	7,706	7,756	7,772	7,961	8,096	8,093	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
289	276	283	290	298	304	314	320	זכויות שאינן מקנות שליטה
7,745	7,839	7,989	8,046	8,070	8,265	8,410	8,413	סך כל ההון
128,518	128,836	129,888	135,717	132,636	134,254	135,851	134,120	סך כל ההתחייבויות, הון זמני והון

<p>ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים גאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.</p>	<p>ABC</p>
<p>FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.</p>	
<p>LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.</p>	
<p>LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).</p>	
<p>Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.</p>	
<p>CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>	
<p>CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.</p>	
<p>Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.</p>	
<p>EMIR - European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.</p>	
<p>FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).</p>	
<p>Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>	
<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>	<p>א</p>
<p>אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>	
<p>אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הרבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.</p>	
<p>אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.</p>	
<p>אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוּבצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.</p>	

ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיטות פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.

אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

ב באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

ג גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

ה הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).

הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלואה לדיור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. ההלואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלואות בלון/בולט - הלואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי ISDA מסוג CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי מההון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

ח

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חווה עתידי (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתידי זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כוסר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוג וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרת הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז סליקה בנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.
מק"מ- מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בכיוון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייצגת אותו כנגד ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לסיכונים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.
ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי סו ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת

עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;

(2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

(4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקדים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכת או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;

2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;

3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.

4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.

2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.

3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.

4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

ק	<p>קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.</p>
	<p>קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.</p>
ר	<p>רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.</p> <p>רביית בנק ישראל - רביית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.</p> <p>רביית פריים - רביית הנקבעת בכל בנק על בסיס רביית בנק ישראל.</p>
ש	<p>שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <p>רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;</p> <p>רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;</p> <p>רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.</p> <p>שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p> <p>שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p> <p>שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.</p> <p>שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו מרכיב המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון הלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדירור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.</p>
	<p>שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p>
	<p>שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.</p> <p>שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:</p>
	<p>(1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (POS) לחברות כרטיסי אשראי.</p> <p>(2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.</p> <p>(3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.</p> <p>(4) מתן שירותי תקשורת לחברות כרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.</p>
ת	<p>תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.</p>
	<p>תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.</p>
	<p>תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רביית שנתית אפקטיבית.</p>

אינדקס

76	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
13	אסטרטגיה עסקית	
143,108,77	אקטואריה	
151,30	באזל	ב
42	בטחונות	
80	בקרות	
167,103	גידור	ג
281,87,281	דוח רווח והפסד	ד
88	דוח על הרווח הכולל	
90	דוח על השינויים בהון	
91	דוח תזרים מזומנים	
85	דוח רואי החשבון המבקרים	
149,149,32	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	
257	הון אנושי	ה
149,30	הון והלימות הון	
149,90	הון מניות	
153,30	הון עצמי רובד 1	
153,30	הון רובד 2	
106	היוון עלויות תוכנה	
74,69	הלבנת הון	
203,49	הלוואות לדיור	
199,196,99	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
120	הפרשה למסים על הרווח	
196,100,76	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
101,76	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	
194,131,43,42	חובות בעייתיים	ח
194,131,98,43	חובות פגומים	
152,30	יחסי הון	י
151,30	יעד הון	
106,104	ירידת ערך	
26,25	לווים גדולים	ל
274,35,33	לקוחות עסקיים	
275,274,36,33	לקוחות קמעונאיים	
283,89,283	מאזן	מ
257	מבנה ארגוני	
187,174,33	מגזרי פעילות	
96,271	מדד המחירים לצרכן	
48	מדינות זרות	
93	מדיניות חשבונאית	
40	מדיניות ניהול סיכונים	
126,47	מוסדות פיננסיים זרים	
125,91	מזומנים ושווי מזומנים	
143,108,77	מחויבות בגין הטבות פרישה	
51	מימון ממונף	
151	מינוף	
270,123	מיסוי	

121,110	מסים נדחים	
206	מסגרות אשראי	
63	מפקידים גדולים	
167,103,78,60	נגזרים	ג
151,63	נזילות	
126,26	ניירות ערך	
41	ניתוח תרחישי קיצון	
151,30	נכסי סיכון	
140,106	נכסים בלתי מוחשיים	
140	נכסים אחרים	
65,12	סייבר	ס
190,131,72,42	סיכון אשראי	
73	סיכון יחסי עבודה	
73,70	סיכון מוניטין	
64	סיכון מימון	
72,62	סיכון נזילות	
43	סיכון סביבתי	
73,12	סיכון רגולטורי	
72,56	סיכון רבית	
72,56	סיכון שוק	
73,64	סיכון תפעולי	
73,66	סיכון משפטי	
72,66,11	סיכונים אחרים	
117,20	עמלות	ע
43	ענפי משק	
248,224	עסקאות עם צדדים קשורים	
56	ערך בסיכון (VAR)	
140,139,106	פחת והפחתות	פ
141,63,29	פקדונות הציבור	
143	פנסיה	
224	צדדים קשורים	צ
73	ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	ר
72	ריכוזיות ענפית	
123,110	רווח למניה	
256,139,106	רכוש קבוע	
216	שווי הוגן	ש
243	שכר רואי החשבון המבקרים	
261	תגמול	ת
40	תיאבון לסיכון	
126	תיק למסחר	
17	תשואה להון	

קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הנהלה מרכזית

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי תל-אביב

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

סניף ראשי ירושלים

רח' הלל 10, ירושלים 9458110

סניף עסקים ראשי צפון

רח' חלוצי התעשייה 20, חיפה 2629420

89 סניפים ושלוחות ברחבי הארץ

כתובתנו באינטרנט:

www.fibi.co.il

בנק אוצר החייל בע"מ*

רח' מנחם בגין 11, רמת גן 5268104

46 סניפים ושלוחות

www.bankotsar.co.il

* ממוזג עם הבינלאומי החל מה-1.1.19.

בנק מסד בע"מ

רח' אבא הלל 12, רמת גן 5250606

23 סניפים ושלוחות

www.bankmassad.co.il

הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ

שד' רוטשילד 42, תל-אביב 6688310

הבינלאומי יוניק

ניהול השקעות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307

יובנק חברה לנאמנות בע"מ

שד' רוטשילד 38, תל-אביב 6688307

הפקה: דפוס רייתן